

254
Hartika
Mantra

आशा सरकारी
657 I
ASHA ARCHIVES

कार्त्तिके मा॥

श्रीगणेशाय नमः॥ जयंति मगला काली भद्र कालिक पालिनी दुर्गा क्षमा सिवा धात्री स्वाहा स्व-
धानमस्तुते॥ श्रीपार्वति मंत्रेन ततो देवर्षित मेम॥ हर्षो ल्फल नना सत्या वासुदेव यथ ज्वीत्-
११॥ धनो मिद्वान् हतो स्मी सफलं जिवन्तं च मे॥ मजन्म त्रिनी दोने प॥ धन्य नौ पितरो ममः॥ २॥ यो
मात्रे लो क्य सुभगां ज्ञतया मास तु क्खवं॥ सोऽसस्त्री सह आशा वध्र भा हं यत त्तव॥ ३॥ यथा च विधी
ना प्रम्प क्ता दाय समर्पितं॥ तस्मात्तया दिपु ह्य कल्य वृक्ष समन्विते॥ ४॥ जहृता मपि जानिश्च
भूमि द्या वरते तव॥ स्वयं तल्य रुमो डो हे मम तिष्ठति सां प्रति॥ ५॥ तसर्थः॥ छगूलि समर्प विधे मधु
नगर्या समीप स॥ सत्य भामा श्री हृद्य नारदादि ऋषी लोक सहित न वसत पंचो न थो समय स सत्य
भामा मुमुहुत ने ला व य र मे च्छुर र्छी कृष्ण या के वित ति या स्य वि श्रान जिन भोग यो जिन जन्म कु को सा

॥ राम ॥

१

सोकसंतापचायावचोत थनगुणावतीतधाया. हेपीताहेताथ. जेततो लतोलताव. छीस्कलन्येसंगगावना. जे
थथिनवालसस्त्रीजाति. अनाथजुयावचोतसुतगथ्य. दितहन्य. थवछेससुं २५मघु. थथिनसुअना
थज्येतसंभारसुतानयायीव. ज्यतनयपुन्ययातेसुतानविधीव. हेताथ. जिगुओस्वर्यसिक्कलेनेस
स्येनयनो. आवथोचित्तदधगथयाय. आवथोसरिस्वातावचोतायाछुप्र. योजन. आव. सुयाक्य
सखावने. थोडुवसुतानहरणायायीव. आवजिगगावन्यमगावोने. हेपरमेश्वरगाथिनगुसमयावि
ल. आवविधाता. नयानाहेल. आवथोजीवगावनावरुष्याजुयीहेयरमेश्वरधके. श्वरद्वि
मनजकदमित्रीह. हनतसत्यभासायातकन. गुणावतीत. थथिनकछनयाक. नानाप्रकाराडुवनरवा
याव. सहयाय. मफयाव. कलीलमा. गोलतुवथ्यं. गोलरुतुलाव. मुर्छा २तुंजुयावचोत. महाअचेत
जुयावचोत. अचेष्टाजुयावचोत. हनोचेष्टादयाव. थवमनथमनाचित्तदद्यानाव. सोतन्यास्यं. थ

वदेस. हुं २ वक्तुमदयावचोत्तरवनाव. आवगथ्यायधकं. थवदेस. दुगवक्तुहयाव. निससयांत. दस
 कस. भादिन. यलो. कयात. क्रीयाकर्मयानाविवलं ॥ थोगुगावति. थवदेस. सदातमहासुचिजुयाव. थ
 नास. यगायाभक्तिजुयाव. पुजामान्ययानाव. दिनहनावचोत्तुवो ॥ थोजतजिअत्यंतपियाएथ
 क. भुक्तिमुक्ति. पुत्रादिधन. जसपदविधीवग. अथिन. महापदवि. थथिन. कार्तिकमाहिनास. तुल
 सिचिसे ॥ श्रीसुयंउदयउदय. मानयावेलास. गंगास. गोस. सेन. प्रातकाल. दानयानाव. थोजतया
 याव. थोजया. जन्मजन्मयाकोयायंमोचनजुयीव. गोस. मनुष्य. थोकार्तिकमास. स. मत. आनाव. ॥ राम ॥
 लसियासंचितासुसार. गोस. मनुष्य. नयायीव. विष्णुयादेवालयस. वपुनाव. संचितासुसार. गोस. सेनया
 याव. वस. मनुष्य. यातमुक्तिजुयीव ॥ कार्तिकमास. थथिनगुभक्ति. गोस. सेनयायीव. वस. मनुष्य ॥ ५ ॥

यात देवलोकने नमस्कारयायि ॥ थोगुरावतीन भासवपरमेस्वरया भक्तियानाव थथ्यं जन्मदीन
हनाव वहुजुयावचोन ॥ वहुजुस्यलि भक्तिचाजुको जोरयाव विरामीजुयाव चोचो गंगाविधे
स्नानयातवन मफुश्चनाव वसेली मार्गमासया सितन भक्तिर कामेजुयावचोन थथिन समयवि
धे आकासतविमान हवगु रवनाव गुरावतीन थवजान त्यागयाय सोत ॥ गधीन विमान धाल
सा संघचक्र गदाय प्र जोनाव गमह सहित नारायणा विज्यानाव थोगुरावती यात विमान सतयाव
अथ सराव कोप्पगुलि दिसा संघवरु नगालाव अथ सरा सहित महासुख मानजुयाव ॥ गुरावती या
त वैकुण्ठ सयतो थन गुरावती यात अतया प्रभाव न वैकुण्ठ स वासजुलं ॥ थोगुरावतीन कार्तिकयाव
त धर्मयाकया प्रभाव न विमान सचोनाव जिवनाय वैकुण्ठ सया सजुयाव सुखन चोन जुलं ॥ थोत
लि अस्मादि देवलोक सकलेन जितधाया ॥ हे सत्यभासा थथिन प्रकारा ॥ वृजे निसृसे जन्मका

कार्त्तिकमा ॥

लवयमाला थोसकल्पं ब्रह्मादिलोकथुका ॥ थोसक्राजितराजा जुवगु छनपुर्वजन्मया बुवाथुका ॥
वगुजन्मविषे देवसम्मवापराथुका ॥ वगुजन्मस छननाम गुणावतिथुका छनकार्तियावतयाना
याप्रभावनेथुका थथिनसुखलायदतो ॥ थोग्रकुलधयागू छनपूर्वजन्मयासेवकथुका छनहापा
याजन्मयासेवकमधुहापायाजन्मयापुरुषथुका वगुजन्मस ॥ ॥ इन्द्रनामवापराथुका ॥ छनेभा
यानाफलन ॥ जिअत्तंत संतुष्टजुया छननामसत्पभामाजुलो ॥ पूर्यजन्मविषे पोरिजात पिनाव
तल ॥ पूर्वजन्मविषे छन कार्तिकमहिनास मतच्यानावआरति इत्यादिपुजायानागुभावन ॥ राम ॥
जिगुलक्ष्मीछनछेस सरासर्वदा थीरुयायविष्पात ॥ छन अनेकं २ वगयाकविषे अितपु ॥ ६ ॥
रुखन्नीनारयणाजुयमा धकं थोवतयातयानिमिर्त्तिन जिथिनपुरुषलात पूर्वजन्मविषे

सुनानं कार्तिकया व्रतगोप्तव्यतयात् वसुमनुष्यया तवेकुंठसचो न्यदयीत् ॥ थो व्रतयाना वपू
जा गोप्तमनुष्यनयात् वसुमनुष्य अतेतजिपियारो धुका था थिन गभक्तया कस्तपस्यादा
नधुं न्यजशया क मनुष्य सदा काशजिवजि थ सवसलपंचो न्यदयीत् ॥ थोनंलि कार्तिकस
धर्मयानान जिम सुतागुगादव ॥ मेता धर्मयाना गु छग गुगा क्हापंकथीन थुका ॥ ॥ सुतर्
वाच ॥ सुतन थुगुतर हन असी लोकयात न्यन कलं ॥ स्वर्गमध्ययाताल त्रैलोक्ययाथाकु
ए श्री हनुयावचन न्यनाव थमन पूर्वजन्मविषे था थिन धर्मयाना धकमतविषे चितनाया
नाव सत्यभा मातचितियातं ॥ ॥ इति श्री पप्रपुराणे ॥ श्री हनु सत्यभा मा संवादे कार्ति
क सां हात्मा नाम द्वितीयेो ध्याय ॥ २ ॥ सत्यभा मात श्री परमेश्वर या केन्यन हे परमेश्वर जि

का

गा ॥

मनिर्महितामध्ये छलपोलयाशरीरजेसृष्टिपान्यावतवगुखवहेपरमेश्वर जिमनिर्महितामध्ये
कार्तिकमहितागथपयव थो कार्तिकमहितागथथेष्टजुल हेपरमेश्वर महितामध्येकार्तिक
निधिमध्येसंकादशि छुयातिमिर्त्तित छलपोलयाचतिपियारोजुल धकंविनतियातं ॥ ॥
श्रीकृष्णउवाच ॥ श्रीकृष्णगधीनधालसा धमनसत्यभामायातधाया हेसत्यभामा थो वृत्तांत
वित्ताएजिनकन्येतेना छनसकचिनेयानाव यदुन्य पूर्वजन्मविषेजुवगू रें वृथुराजान नारद
याकेन्यते ॥ हेनारद ॥ थोदकोरवयावृतांत छलपोलसेनासियावचोन अथ्यं जिवित्तस संदेह ॥ राम ॥
दव जिमनिर्महितास कार्तिकमहितागथ्य उतमजुलो छलपोलसेनआशादयकुस्यविज्यादुना ॥ ७ ॥
नारदउवाच ॥ ॥ हेवृथुराजा ॥ पूर्वकालसत्रिलोकसमथनयानाव जितययानाव ॥ संयासु

एनामुजयावचोनलदैत्यदयावचोनथोदैत्यसमुद्रयापुत्रजयावचोनथोदैत्यगथानिधा
जसाइन्द्रादिदेवतासकलेथव२थासद्वेकोतोलावविस्तेवनावथव२अपित्रजोनावसु
मेरुपर्वतयागुफावेद्येमुलावचोनगुगुतरहनचोनगुफाधालसासहाभयांकभुयावचोन
गुफासदेवतासकलेथोगुफासमुलावचोनथोदैत्यनदेवलोकसकलेजिवस्यजुवमवलगथ
जिवस्यसमवलगथेथोदेवलोकयातवस्ययायधकंथवमनविद्येचित्तपावथोदेवलोकगथवरा
वातजुलोसकलयान्नहंकारजुकोजिनतासयानावतया॥थोदेवतायान्नहंकारावलवानजुया
वचोनगुजिनमलियाछुअर्थनवलियोजुलधकंमनविद्येचित्तायएहकनंधालेथोदेवतायावलला
कगुकारुणामेवतामधुजिनलियधुनो॥वेदमंत्रजज्ञहोमधर्मयानायाफलनवलवाथुजुलगरपव

कार्त्तिक मा ॥

अथ्य जिवना व थो देवलोक सकल वेद मंत्र ५ कलु देयाना व ह्य फत सा ॥ थो देवता या बल हिन जुयी व
थो देवलोक ना सयाना व सुख न चो न्य धक मन सचिंत ल पा व श्री ना रा य रा दे त्या व चो न्य वेला
सथो देत्य ब्रह्म लोक सव ना व ॥ वेद मंत्र लुट या य धक वोन ॥ थो देत्य बल गु रव ना व वेद मंत्र ५ को
व ना व ब्रह्मा या के व ना व थो व तां त ५ को विं त्रिया ना व धा या थो ते वि स्ता र्त्त्य ना व ब्रह्मा रा भा ज्ञा द य क
ल ॥ हे वेद मंत्र छल पो ल प्रा स रा का य जि न फ यी व म धु ग रा व तां छ मि र्त्ता जु यी व अन वि ज्ञा रु नी
धकं ओ शा विल ब्रह्मा या के भा जा न्य ना व थो वेद मंत्र सकल वि स्थ वोन ॥ समुद्र वि षे मु ला व चोन ॥ राम ॥
थो देत्य न समुद्र वि षे वेद मंत्र व स ल पंचो न रव ना व लि व र व ना व समुद्र म दे त्य व ना व वेद मंत्र ॥ ८ ॥
पती स या त जो ना व त धु रव ना व मे य ५ कं वि स्थ वोन जु लो ॥ थो देत्य न सु या तं जो न्य म फ या व थोन

ता राजात सकलदेवतानसकले सुता जुयाव वैकुण्ठ स श्रीनारायणाय स एता सविज्यातं श्रीनाराय
णाय सुकाला जुयाव चोत वेलस नेतीस कोटिदेवतान ॥ श्रीपरमेश्वर सुकाला जुयाव विज्या कल्या
न निजान तोल तको निमित्त म्दंगगीन वायु हारि कृत नमगल पाताव धूप दिप नैवेद छायाव नानातह
भक्ति पाताव चोत थोदेवता या भक्ति खंताव श्रीपरमेश्वर संतुष्ट जुयाव जाजुल श्रीसुर्य यातेज
येवर जुयाव हेत नची याव वषड नाव सोत धन विभुन देवलो क सकल वधाव चोत खनाव गो
सुदेवतान बोडस उष चारणा पूजा याडना विचोत ॥ गोसुदेवतान सुमर्ना याताव चोड गोसुदेव
तान ॥ ३३ वन याताव चोड गोसुदेवतान प्रणाम याताव चोत सकल देवलोक स्पन नाना स्तुति वेद
मंत्र याताव भक्ति पूर्वक यास्य चोत खनाव ॥ श्रीनारायणान आता जुल भोदेवलोक छलपोल पनीस

कार्त्तिक मा ॥

सकलदेवलोकविज्यानावसृदंगथानावगतिवाद्यनानाह्रीकृतम्. अनेक उपचारापूजामान्या।
भावभक्तिवेदमन्त्रहोमयज्ञइत्यादिभक्तियाक. रवनावजिअति. संतोषजुयधनो. अथ. छल।
पोलपनीसया. सनसुछुइछाजुलो. वगुलीआज्ञादयकिवजितविद्युजुलधकंश्रीनारायणानआज्ञा
जुवगु. न्यनाव. देवलोकन. जुलसां. थव२. इरवयावृतांतविस्तारदको विंति याक जुलं ॥ देवलोक या
इरव कष्टया विस्तारइकोनेनावश्रीनारायणानआज्ञादयकलं. भौदेवलोक छलपोलसेन कार्तिक या
रुकादशीषुनुप्रातकालसदनाव. ध्यानघानावसृदंगथानावमेहालाव. गोससेनजिगुभक्तियायी ॥ राम ॥
व. वगुलीभक्तिपुर्वकनजिअतिसंतुष्टधुका. ॥ थोयेकादसियानामेहारेवोभनीधुका. छलपोलपनी ॥ ९ ॥
सकलस्यनं. थोगुणकादसिव्रतयाव. ॥ मनुअदकसेनं थोजनयातसा. सदाकाले. सुखप्राप्तजुयीव

धकं ॥ हे देव लोक वेदमंत्रकायत समुद्रविषे संखासुरनामदेत्यवताव वसलपंचो न ॥ आवजिमहे
अवता उयाव ॥ थो संखासुरनामदेत्ययात स्याय धुनकावे थो वेदमंत्रकयाव हय छलपोलपनीसक
लें हता संचाय मते ॥ हे देव लोक कार्तिस्मा हात्मा छलपोलसकल देव लोकं जिवनायं जल समुद्रविषे वि
षे विज्या हति थो वेदमंत्र उको कयाव हय ॥ धन छलपोलपनी संदेह चाय मते व हे देव लोक कार्तिया म
हिता विषे मनुष्य न प्रात कास सा धान यो नाव यज्ञ गो ह्य मनुष्य न यायीव वल मनुष्य यात अति सुर संप
द लोयीव स्वर्गवास ला इव हे इन्द्र कार्तिक महिता सधर्म या क ह्य मनुष्य यात मृत्यु युयी प्रात छलपोल
याथा सहयीव ॥ थो मनुष्य यात अनेक २ आदर यो नाव जिथा सहय माल धकं ॥ थो ह्य मनुष्य यात धन म
ड सांछ न विष माल थो ह्य मनुष्य स्वाना वचो तले ॥ सा ह्य सदयाव चो को नित्य कर्म व्रत गो ह्य सेन यायीव

कार्तिक मा ॥

वसु मृत्युञ्जयागु वेलास. जिगु नाम समरेयाना वसु मर्नीया यीव. थो ह मनुष्य यात. जिन वडा आदरभाव याना
वृत्ते या थुका. हे देव लोक ॥ गो ह मनुष्य न. छल पो ल प नी स त ॥ कार्तिक मर्हिना स व्रत यात सा. वसु यात मेव
यात हि त म यु. हे देव लोक. कार्तिक या व्रत. एकादसि व्रत. गो ह सेन. थो व्रत या यी ह मनुष्य पति. जि ह त
मेव म डु ॥ मेव ता दा त पुं न्य या त सा ने व्रत या त सा ने. ज्ञान या त सा ने. थो कार्तिक या व्रत या क मनुष्य थो छे
अथाय. सदा काले स्वर्ग वा स ला य द यी व. म ह सुख संतोष ला य द यी व ॥ ॥ इति श्री पद्म पुराणे श्री कृष्ण
सत्य भामा संव्यादे कार्तिक मा हात्माना म. तृतीयोऽध्याय ॥ ३ ॥ नारदो वाच ॥ हे सत्य भामा. नारदन. ॥ राम ॥
धुरा जा या त. थो थि न त ह या वि स्तार. क ता वी व ज्ञा क जु लो ॥ हे सत्य भामा. थो सं धा सु र. ता म दे त्व या त त्या ना
व. देव लोक य ना स या त. कार्य नि मि त्त. जिन म ध्व न्न व तार का या ॥ हे सत्य ना मा. वि धा व भ य व र त या स मी प ल.

कस्यप। मूखी या ज्ञानयायधकवनावधानयानाव श्रीसूर्ययात अर्घविद्यतयारयाकवेलसचि
किधिकलन्याजुयाव अकासमार्गन कोटिनवयाव अविद्यालाहात सजुतवल ॥ थनकस्यपिअ
धीन लाहातसुजुतवलधकं सोतन्यास्यं जगवनाव अविद्यामनविद्येकरुणादयाव धाया आ
वथो न्यायातधुयाय गनतयलेखसतो लनान मेवजलजंतुत नयाविधीव ॥ भतितवधिकलमजु
वतले जिनलाहियावतयमालधक कस्यपअधीन थवकमंडलु सतयावलहितावतल ॥ थोनंलि
तवधिकलजुयाववल थोनंलिकमंडलु नलिकायाव दुठिसतो लतावतल कोटिदुठितलिकाया
व पुष्पलासतो लतावविल थनमहेनाव पोषलिसनलिकायाव समंडसतो लतावविल ॥ थोन
लि संवापुरेदेत्यदातस्यानावीवल ॥ थोनंलि वेदमंत्ररहस्य सर्वसास्त्रविद्यादकोथवलाहात

कार्तिक मा ॥

सहातकाव. वाडिकाश्रमविषेलिहावयावचोनजुल ॥ थोनलिश्री कृष्णप्रतिहर्षमानजुयाव. देव.
लोकयाजनाज्ञादयकलं ॥ हेअसिलोक. छलपोलयावेदमंत्ररहस्यदको. संघासुरनामदेवयात.
स्यानाव. समुद्रसचोकोजिनू. ह्युधुनाधकंधाया ॥ ॥ वीरलभउवाच ॥ हेदेवलोक. असिलोक. आव.
छलपोलपनीसव. जिजीससकेल्यअयाग. हेअविषवनावचोन्यनुयोधकं. परमेश्वरनआज्ञादयक
लं. हेसैत्यभामा. नारदनथाथिनगकारा. एधुराजायातवतांतदकं कनाविविजात. थोनलिअ
शीलोकन. थवथवगुधर्म२ कर्म२यापुलक. विद्या. मालाव. थवशु. थमनकायावचोनधकं. थो
वतांतदकं नारदनएधुराजायातकनाविविजातं ॥ परमेश्वरयाअनुग्रहजुयाव. थोवेदमंत्रीलिका
यदयाव. असिलोकदेवलोकसकलसिद्धजुयदतो. थोनलिअसुरायात. न्हापा२रुवरतयाव

॥ राम ॥

सकल्यं प्रभातविज्याय धकं विज्या कजुलो ॥ थो नं लि महाविष्णु यात. थो वेदमंत्रऽकसि घायाना व
छन हलधकं ॥ देवता. जमिलो कपनीस कस्य. माहाऽत्सा हजु याव. अत्यंत हर्षमान जयाव. वृमिलो
अश्वमेध. यज्ञया कजुलं ॥ देवगण गंधर्वगण. यक्षगण किं न. अयशरा गण सकल सेन. महाऽत्सा
हयाना व. छतन भाक्तियाना व. एकसेनं करजोरयास्यं श्रीनारायण यात दंडवत प्रनाम यात जुलो
देवो वाच ॥ ॥ थो नं लि देवलो कपनीसेन ॥ श्रीनारायण या के स्तुति यात ॥ हयमेश्वर. जगत्संसाधा
नाथ जुया व विज्या कस. सकल देवलो कसं सिरामाण जुया व विज्या कस. हयमेश्वर. जिपनीस क
लसेन. करजोर विज्या य जुलो. एकचित्त जुया व. न्यस्य विज्या य मालधकं. महा हर्षमान जुया व वि
नतियातं ॥ छलपोल पनीस या विनति रं ५ कजिमती व से चित्त नायाना व तथो ॥ आव. थथ्यं प्र

कान्ति-मा॥ योगयायमाल॥ आवक्षत्रयानाम-ब्रह्मछेत्रधाय॥ हे देवलोक-थो छेत्रज्ञस्तोत्रवधनक्षत्र-गने
 मङ्गु थो नंलि सूर्यवंसि-भागीरथनाम-राजाजयीव-थो न-थीमहादेवयातपस्यापानाव-थी
 सूर्यया ह्याच-यमुना-यात-गाग-नकोनयनीव-थो समयस-महापुन्यजयीव॥ थो ब्रह्मादिदेव
 लोकसकलसेन-थोग-प्रयागतिर्थयात-राजाधाय-थो क्षत्र-स-छलपोल-सकलदेवतान-थ
 व२ मुर्तिजयाव-सदासर्वदा-थनंतुविज्यायमाल॥ जियतीमाधव-मुर्तिजयावचीनेजुल-थो
 प्रयागक्षत्रविषेदातद्वतयाकमनुष्यगोस्रषव-वसयापूर्वजन्मसयाकोयापमोचनजयीव॥
 ब्रह्महत्यायाकोपापमोचनजयीवधकं-हे देवलोकधकं॥ थो छेत्रस-गोस्रमनुष्यनप्राशान्यागया
 याव-वस्रमनुष्ययातजिगुसमानमस्वर्गसचोन्यदयीव॥ थुगुक्षत्रस-जिह्वाया-बावा महतारि
 यानामकोयाव-आश्रयायीव॥ बोह-मनुष्यस्मेतंयितलोकसजिवनाप-वैकुण्ठवासदयीव

राम

१२

हे देवलोक मकरासि सः सुर्य उदयमान जुव समय विषे प्रातः स्नान या कल्प मनुष्य गोल सव वस्त्र या
त द को पाप मोचन जुयीव ॥ श्री सूर्य देव तान गथ्य अध कार या त ना स या त अथ्य थो स्र मनु
ष्य न या को पाप ना स या यीव ॥ माघ महिना स व्रत स्नान या कल्प मनुष्य या त वैकुण्ठ प्राप्ति जुयी
व हे देवता जिगु व च तं त विस्तार सक चित या न्या व न्य रु नी ॥ थो नैलि थो व द्रिका श्रम वि
षे सदा काले ॥ छय नी स न जि के व य गु सो व हे देवलोक धर्के माघ महिना विषे थो तिर्थ स र्थ
न धा निव व्रत या कल्प मनुष्य या त महा सुख न वैकुण्ठ वा स या प द या व हे देवलोक थो व द्रि
का श्रम विषे एक दिन त प स्या या कल्प मनुष्य या त मे व तिर्थ विषे द स व र्ष त प स्या या को प्र रा प

कार्त्तिक मा॥

व. वरोव एथका ॥ हे देव लोक ॥ चोतिर्था विषे. दर्शन मात्र या कलमनुष्य यात. ५ को पापं मोचन जु याव
स्वर्गवास लायीव ॥ हे सत्य भाभा ॥ नारदन थर्थे न. दृष्टुराजा यात कने धुन काव. ५ को देव लोक स
कल्प श्री परमेश्वर नो राय राया आज्ञा न्य नाव. अंत र्ध्यान जु याव विजात ॥ विष्णु प्रीति. ब्रह्मा
दि देवता ५ कं. अंत र्ध्यान जु याव विजात ॥ माघ महिना स. आग स ध्यान या को फल वटिका श्रम वि
से नय स्या या को फल. कार्त्तिक महिना न्य ना या फल. एके थुका. संदेह मडु थो सोतां पुन्य वरोध
एथका वकं श्री नारायण या आज्ञा जु वगु राव व ॥ अथ नथो कार्त्तिक माहात्म्य न सा. ५ क पापं मो
चन जु याव सोर्ग. प्राप्नु जु याव ॥ ॥ इति श्री पद्मपुराणे श्री कृष्ण सत्य भाभा संव्यादे कार्त्तिक मा
हात्म्या नाम चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ दृष्टु र्वाच ॥ दृष्टुराजा न. नारद यात. थथिन प्रकाशा

॥ राम ॥

१३

मनसहर्षमानयानाव न्यनो ॥ हेनारदछलपोलसेनआज्ञाजुयागकार्तिकमाहात्म्याव्रतवभा
घयाव्रतध्यानविधिफलपुन्ययाव्रतांतडकोआज्ञाजुस्वविज्याहुनीहेनारदथोनिनांव्रतया
अतिशयाविस्तारगथ्यसव ॥ ओविधिपूर्वकडकुकस्यविज्याहुनीधकेआज्ञाजुयावविज्यातं
॥ नारदउवाच ॥ हेष्टथुराजा छलपोलधयातविष्णुयात्रंसथुका छलपोलसेनमसियाधु
मउअथनंजिनकन्यगेनाचिन्नतयाव न्यवधकं ॥ हेष्टथुराजा ॥ कार्तिकलगेजुवगुणकाद
दसियादिनस ॥ वर्तआरंभपार्यमालरात्रियाये ४ ग्रहसथवचोनागसहरयार्तेरिषादिआ
धकेवनाचक्रारजंगलयायलंससायब्राह्मणभवसाजनेहासतसतयघासवक्षइत्यादि
थोयनीसयातस्यायंमतेवदिसायावाहिवन्यवेलसंरोकषुयावकोछुतावजाराजंगलयोय

कतिमा

गंगायातीरसमतेव देशसमतेव थ सोया फाय सुचित्रिचियाय नोनमचासे हिमछपोलचा
कयावमलदाशिसय रुसपोलचाकायावलाहातसिय सोपोललिंगसिय रुकतेचाकायाव
सोपोललाहातसिय थोतेयानाव सुचिजुय थोयावछि सुचिवेस्पतेपाय थोयावछि सुचिमु
दनयाय थोयावछि सुचिकर्म मीला जातनयाय जातविसेसयाय जातविसेसयाकर्म
मयातसा वसयाधर्मयाकोसंफलमड थोनलि दतिवन मयातसा वसयाआयिव शक्तिम
ड मतेवथा मेस भेग ससि यमुतुध्य दतिवनयाकस्ययात आयु रुद्धि जुयाव बुद्धिवदेज
इव शानीजन जुयाव श्रीनारायणाया सुमर्गायाय हिमनि अंगुलया दतिवन मावप्रमा
रा आमलाया दतिवनमतेव अलायासि म्माथिनेमतेव तोकथुलेंमतेव सिमाको सचोन

॥ राम ॥

१४

चो नगु कचां काय मते व पोवा ओ सित व मि आदित्य वार स ग्रहा स चो ते दिन स दति व नया य
मते व थो नलि हान या य धुन का व चन्दन स्वान अक्षता फल फूल धूप दिप ने वेद स कर सरा
जाम दय का व श्री नारायण या था स जुल सा श्री महा देव या था स जुल सा पुजा या य भोजन या य सा
न्यान य मते व कय भुवा रा स न य मते व ॥ श्री संभोग या य मते व कस्तिन य मते व थो ते कर्म या य म
ते व ॥ हेष्ट थुरा जा थो ते पर मे श्वर या आज्ञा द व जिग देवा ल स मृदंग था ना व भजन या क ह म नु
गो ल उ व स जिग शरी र वे क्त या य म उ ध कं श्री पर मे श्वर या आज्ञा द य का व त ल हेष्ट थुरा जा धर्म या
क म नु स्य गो ल द व व स या त वै क रा स वा स ला या व फल फूल धुप दिप ने वेद दय का व पुजा या यी
व व स म नु जिगु क था य रा गा य नि व स थ धि न म नु स्य या त मु क्ति द या व थो ते म या क ह म नु स्य या त

कार्त्तिक मा

शुक्तिपदमडु॥ नृसजन्मतं नर्कवासजुयाव जिगृन्निदाया कलयात नर्कविषे मरुडुसि यावचोनेमा
लाव महासेकष्टजुयाव थोनेलिपर्मेश्वरया पुजायायत फलस्वानमालाया विविगथे धालसा कु
मयास्वानसिमलयास्वान दारिमयास्वान आपयापत्र सयस्यास्वान वेलिचमेलायास्वान सर्वजा
यास्वान केतकीयास्वान थोनेस्वान विष्णुयात छायेतेव श्रीमहादेवयात धनुरास्वान वेलिचमे
लातोयूगस्वान गोलिदव थोने श्रीमहादेयात छायेतेव॥ थोनेयासेलि अश्विवाखरा ह्यादिचा
त पुजायेतेव भोजनदक्षिणादिय थोनेधुनकाव श्रीपरमेश्वरया केशमाफोने मंत्रहिन्कीया
हिन् भक्ति हिन् सुरेश्वर॥ यत्पूजातं मया देवं यारिपूरा ददातु मे॥ ध्ये श्लोक वेति हे परमेश्वर क्षमा
यास्य विज्याय माल धकंस्तु तिया नाव प्रदक्षिणाया नाव दंडवतयाय॥ नारद उवाच॥ नारद

॥ राम ॥

१५

आ जायस्य मूलं । हेष्टधुराजा कार्तिकेयफल धधितगुधकशी परमेश्वरत सत्यभामायात न्यनकावत
लं ॥ कार्तिकेयमासो विषे श्रीनारायणाया श्रीमाहादेवयातं नामाप्रकोराय जामान्ययाताव भक्तिया क
ह्मनुष्ययात जन्मजन्मातरया कोपाय मोचन जुयीव कोरेवै कुंराह सवा सलायीत्र ॥ ॥ शिखीय प्रपु
राशो कार्तिकेयमाहात्मा श्रीरुद्र सत्यभामा सन्वादे नाम पंचमोऽध्यायः ॥ ५ ॥ श्रीनारद उवाच ॥ श्रीप
रमेश्वरा सत्यभामायात क क व तां ताये नारदन द्यधुराजायात न्यनकल हेष्टधुराजा न्यन्य कार्तिक
मास सद्भान यायगुविधिपूर्वक जितकन्यते नान्य स्थविग्यादनी ॥ ॥ न्याघोवोकीयाया दनन्याव हाकूहा
मलजुलं गुंतुजुलो अक्षताजुलो स्वान्नन्दन धुपदिप जुलं नैव्येदप क्वात मेवता फकोसंजाम दयकोव
मनुष्यवनायाकातवगुयो श्री पासिं देवगात दयकायो श्री सदसगुराया फलव डेजुयीव थोर्नलिहान

कार्त्तिक मा ॥

पायध्वनकाव श्रीनारायणाय जलचक्राय मेवतादेवतायातं फकोजलचक्राय ॥ श्रीसूर्यं वातभ
र्घवियाव जलचक्राय ॥ ॥ नमस्ते कमलाभया नमस्ते जलसायने ॥ ॥ नमस्ते सुहृदिके सगृहनाथ नमोस्तु
ते ॥ हेपरमेश्वर छलपोलगाठिन धालसा वैकुण्ठसंविज्याकल प्रयागसंविज्याकल थाथे नारहृत्
छलपोलयातनमस्कार ॥ कार्त्तिकया धर्मयापि नमिन् जिनक्षानयाय धकवया हेपरमेश्वर छलपो
लवजि सदाकालप्रीतिन चो न्यदयमालधकं विनतियाय ॥ हे श्रीपरमेश्वर छलपोलयातन आराधनोयाय
त छलपोलया सुमनीया नाव क्षानयाय जल जिनयाकोयाय मोचनयातात्र विवधकं भागीरथीवि
धुया सुमनीयाय माव ॥ नाभि संमलं षव वथा स ची नाव क्षानयाय लमल तुलसि पि नावतयाथा
सयागु चाकायाव क्षानयाय अम्बला तीलन क्षानयाय दिन छुछु धालसा सप्तमि दसमि नवमि द्विजिथा

॥ राम ॥

१६

तृतीया ॥ थोतेतिथीस ॥ ज्ञानयायतः ॥ प्रथमस ॥ थवप्रयागधल ॥ येतिसिनावछोय ॥ थोनलिअवलतिल
तुलसिया ॥ चाकयावहमानयाय ॥ सोपोल ॥ लेचस ॥ डने ॥ छपोलयागदेवतायात ॥ छपोलधित्रीयात ॥ छपोल
याग ॥ थवयाय मोचयाय ॥ मालधकं चिंतल ये ॥ थोतेधुनकाव ॥ श्रीयारमेस्वरयात ॥ हे श्रीयारमेस्वर ॥ जेतारसा
यायमालधकं ॥ ॥ ज्ञानयायधुन ॥ ॥ जिनकार्तिकयावतयायधकआशाकाय ॥ ॥ इन्द्रादिदेवतायाके ॥ छलपो
लयाके ॥ गंगायाके ॥ तिर्थयाके ॥ सकलदेवतायाके ॥ ॥ जितथोसरियवित्रयानावविज्यायमालधकं ॥ विनति
याय ॥ ॥ हाने ॥ देवतायनीसिया ॥ मातायितायाके ॥ यक्षयाके ॥ सिद्धयाके ॥ यंगयाके ॥ यवतयाके ॥ त्रैलोक्याडको
देवतायाके ॥ ॥ जितथवसरियवित्रयासेविज्यायमालधकं ॥ विनति याय ॥ ॥ थोनलि ॥ चियमजुवगुवसततजिशा
व ॥ सुचिजुयावविछुयामुनिदयके ॥ श्रीमहादेवदयके ॥ युजायाग ॥ ॥ वासनादवगुचंदन ॥ पुस्त्यस्वानडको छाय ॥ ॥

कार्तिक मा

जिउपर संतुस्तु जयावलक्ष्मी सहित महाप्रीति जुयी काव विज्याय माल धकं विनतियाय ॥ वेद वा स्या यात पुर्न
मान्य या नाव भोजन यात के दक्षिणा वियाव थम न नमस्कार याय जित याय मोचन या स्य विज्याय माल धकं
विनतियाय ॥ थोते धुन काव ॥ कार्तिक माहात्मा एक चित्त या नाव न्य न्य थो वा खन ल्हा कल यात पुत्रादि भो
जन यात काव दक्षिणा विय वा खन सव वगु वृतांत डको थव मन सताय ॥ थो जे या कथ मनु खे यात वे कुराठ
प्राप्त जुयी ॥ हे सत्य भामा ॥ नारदन थथिन तहून थथुरा जा यात कने ॥ थो कार्तिक या व्रत या को विजु या
प्रेम मेवा ता छुं महु थो कार्तिक या व्रत न डको यां फल लायी ॥ ५ करोग मोचन जुयी ॥ भुक्ति मुक्ति जुयी वरु
बुद्धि जुयी ॥ थथिन गुव्रत धकं नारदन थथुरा जा यात वृतांत न्यन काव विल ॥ ॥ इति श्री य प्रपराणे
कार्तिक माहात्मा नाम श्री कृष्ण सत्य भामा सेवा देना मधुसूतो ध्याये ॥ ६ ॥ नारद उवाच ॥ थथुरा जा

॥ राम ॥

१७

यासमीयविषे ॥ नारदन आज्ञादयकलं ॥ हेष्टथुराणा धर्मयाकमनुस्यन नित्यकर्मयाकोटतांत कन्यधुनो
आवपुनर्वा र धायतेना न्यस्यविज्यारुनी धर्मयाकमनुस्ययात थोतेन फल प्राप्तिजुयाव गुलित धाल सा
कार्तिक महिना सन्नदानविय ग्रहा सुगोदानयाय बुलगा वैश्ववयाके श्रीयमे स्वयावार्ता नेन्य मेवया देया
गुमत कायं ह्य मतेव मेवया गु अने नय मतेव मेव वनापे रुगारा याचं मतेव ॥ थो धर्मयाक स मनुस्यन थोते या
य छुधु धाल सा ॥ न्या ला चिचिंदा सिमि लोका मसुरे लभा गजि हिड छापि रुदि मह कासा या भाश सथो
ते सनय मतेव तासा या भाश सनय मतेव ॥ तावा या रसायन गनत दती ॥ अनत वा रे यो य माला दिवी कं नैसा
भीडा घेरुला थोते यनी नय मतेव फराक जुया वचो ने माल ॥ थोते धर्मयाक मनुस्य यात नय तो ने गु छुधु धाल
सा छेल वि वि सयर सामे सया उड मुगि भास केरा प्रवा तिसि क्षीर हामल याचि कं ॥ थोते नय मतेव यवि

कार्तिक मा॥

त्रमनुष्मन् ध्रुवगुजानेपवित्रजुत॥ सदेहं ॥ थोतेतहून कार्तिकमाहात्मा यातनेमयायमालक्ष्यश्री जा
गतां चोनेमाल॥ ह्रीविधनीयादिनक्त गोगुधयातवगुधव वोगुविधिपूर्वकया ॥ कार्तिकमाससधर्मयाक
मनुष्मयातखनाक् यमदुतपनीविस्मयनीव ॥ थोधर्मयाकमनुष्मयात श्रीविष्णुया अति प्रेमजुयावचोने
थोविनामेवता प्रेमकुमुद थोधर्मयाक यज्ञयाकमनुष्मयात वडाभानंदजुयाय वैकुण्ठसवासलायदव
कार्तिकव्रतयाकमनुष्म वानमलातसा वानलानाव वरु कुमातेजुवसोने महासुमतिजुयाव वयीव थो
सुसारियात इन्द्रादिदेवतापनीसेन एसायायीव ॥ नवग्रहनेनेपिडायायमदु ॥ भूतप्रेतन पिडायायमफु का
कर्तयाव्रतआधर्मयाफलमहिमा रुनानेधायमफु ॥ असादिविष्णुयनीसेने धायमफु श्रीमाहादेवनेधा
यमफु गोप्त्रमनुष्मन् कार्तिकमाधर्मश्रतयायीव वलयातश्रीविष्णुया अति प्रेमजुयाव धनधान्यस

॥ राम ॥

पति संतानवृद्धिजुयाव। पृथ्विस चोको मिथीविशेषज्ञानयाकोफललानाव। सुखनभोगयानाव आनंद
न स्वर्गभोगयानाव चोनेदयाव आरोग्यजुयाव॥ ॥ इति श्रीपद्मपुराणोक्तार्तिकमात्मन् श्रीरुद्र
सत्यभामासम्बादेनाम सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥ श्रीरुद्र उवाच ॥ श्रीपदेभ्यः आशाजस्यविज्याक
हेसत्यभामा नारदन पृथुराजायातथाथिनतद्रुन कन्यावविज्यातं हे पृथुराजा धर्मयाकमनुष्ययादतोत
उकोकन्यधुनो ॥ आरुकार्त्तियावतधर्मया प्रातिष्ठायायगुविधिपूर्वकं लुप्यतेना न्यस्याविज्यारुनी हे
पृथुराजा सुक्तयक्षयाचमुदंसीयादिनस। श्रीविष्णुयानामकयाव प्रतिष्ठायाय ॥ तुलसीयाथासमे
इलदयके प्येगुलीदितासंक्षारपालगय तुलसीयाजिचदुवातय प्येगुलीहारसंविष्णुयाधारपादुमका
वतय थोक्षारपाद्यानाम पुन्योसल १ तुलसी २ जय ३ विजय ४ थोष्यगुलीधारपाद्यानामथोते तुल

कार्तिक मा सीयाकेदस सर्वतोभद्रचक्रचोय. थोपाचोसं. चायागन्त्रीनारायण. दयकावतय. थोपाकेवने. सोवरी
 तपाहिर मोतिमानीक. नीर. तय. थोपांचोस. टकुठयीवग कयए तय. **न**हेवनेस्त्रीनारायण यामुर्तिदय
 कागुतय. पीताम्बर. वरश्चन नययके. इन्हादिदेवतायामें इतल पुजायाय. **ना**नामदुयाभक्तियानावनेवेद
 कलकूलयकान. पंचामृत. श्रीरूपान. सुखसुद्धि जायाव. जथाभक्तिन पुजायाय. जागर्तनायाय गोपमनु
 ज्ञान. थथिनतदुयानावजिगभक्ति सायीव. वल्लभमनुष्यायात. पुर्वजन्मयायाय. **क**मोचन. उयाव. नीत्यगा
 तवाद्यगर्भामनुष्येयात. दोलाछि गोदानयायाय. पुंमफल लायीव. श्रीनारायण. सोत्रयाय. कार्तिक्यामा
 माहात्म्याय. थोतेयाय. पुनकाव. पुरा मासीयादिनस. ब्राह्मणिसहित. ब्राह्मणायात. पुजायानाव. भोजन
 यातकाव. सुवरी. दक्षिणादिय. थोनीलि. बालधर्मचातयात. भोजनयातके. ह्योपुजायानाव. श्रीरसहाम

॥ राम ॥

१९

लतयाय ५ को देवतायातं नुलसियातं दाय ॥ थोनंलि श्रीविष्णुपुजायाय थोनंलिकार्तिकमाहात्मने
नकुलयात व गुरुयात पुजायाय गहना वस्त्रादीविय पुराणा लू कसुया स्त्रीयात वस्त्री हिलका ववि
य थोनंलि ब्राह्मणाय न सया के विना तियाय हे ब्राह्मणानु ॥ जिन धर्म या नाग छस्यो लय तीस या लुपान
खव छल यो लय तीसेन जिरु सजन्म या प ज्यंत या ना व या गुपा प ५ को मोचने जुय क आसी वां द विस्प विज
रुनी सदा काले जित धन संयता संगान द ५ मनो वा छा पुर्णा सिद्धि जुय माल धर्क सी सेली वै क रा वा त गु
य माल धर्क विं तियाय श्रीय मेव वरुन आशा दय कलं भो सत्य भा मा थ धिन त ह न ना र द न ना र द न द
थुरा जा यात न्यन का वा वेलं ॥ भो द्युराजा न्यव कार्तिक को धर्म व्रत या क म नु व्य यात ५ को पा ये मो
चन जु याय श्री विष्णु या था ल आनंद न व स ल प चो ने दाय सा ॥ थो व्रत या क म नु व्य यात ५ को ति र्थ स

कार्तिक मा ॥

वनाय भानयानाग फल लायीव ॥ कोटिजगपयानाग फल लाइव ॥ थोमे फल थोमनु व्ययात लायी
व सकलजनन सिरोमणि धके माया मयीव ॥ थोया सारि सडे कोया पत्था धिन तोल ताव वनीव
कुतान एकचित्त पानाव ॥ कार्तिक माहात्मा कथान्यनीव ॥ वल्लभ मनु व्ययात पप्रपद लायीव
चीदेवता या स्थान सगोस्मन वाधन ॥ न्येनीव ॥ थोलायाग ॥ कोया पन तोल तीव ॥ वेकुं राठ सवाल
लायीव ॥ महाहर्षमान उपाय चो न्यदयीव ॥ ॥ इति श्री यज्ञपुराणी कार्तिक माहात्मा श्री
रुद्र सत्पभामा संवादिनाम उद्यपन नाम विधि अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥ हे सत्पभामा नारद
या के ॥ न्यन ॥ हे नारद मुनि ॥ छलपोल सेत आशा दयकाव ॥ समस्त न्यन्यधुन ॥ भो नारद मुनि तुल
सिया वृक्षस ॥ श्री परमेश्वर ॥ ह्याय विज्यात ॥ सकल देवता या नाथ श्री नारद याग ॥ छुकारण ननु

॥ राम ॥

॥ २० ॥

लसीयावृक्षस विज्यात थोविस्तारजिनकुंमसिया छलपोलसेनजित थोवतातकस्यविज्याय
मालधकं भोनाएद थोतुलसिगनेगथ्यउत्थगिजुलो गनदवधकंन्यनो ॥ नारदउवाच ॥ नारद
धालं ॥ भोष्टथुराजा तुलसिमादयकाति मेवता कुंप्रममडु इतिहासपुराणायारवजिनकन्यतेना
रुक्मचिन्तयानावन्मय ॥ पूर्वकालतमयस इन्द्रअपसए गंधर्वगणवृहस्पतिसहित सकलदे
वतापनीस श्रीमहादेवयादर्शरायायनिमित्तानि केलास पर्वताविधे विज्याकुजुलो केलासपर्वत
तथ्यनाव श्रीमहादेवयामागडरस कुनेस्वोयाव इन्द्रन श्रीमहादेवयात मखन श्रीमहादेवन
महाभयांकहस्यजुयायविज्याक गथीनरूपधालसा ह्याउकमिधानसोयाव वाधालसा तानास
हाकजुयायविज्याकजुल थोसु श्रीमहादेवधकंसुनानंमसिच इन्द्रनसियकेमफयावचोन थो

कार्तिक मा ॥ भयांकररूपयाके ईन्द्रनयनो हेभयंकररूप छसुखवजिन छनतसि यके मफया हेभयंकररूप श्री
माहादेव गनीविज्यात धकं वारं वार न्यतावचोत थन थो भयांकररूप न छुंउत रामविव ईन्द्र क्रोध
यानां व धालं ॥ सज्ज उवाच ॥ हेभयंकररूप जिन थन सें म धायानं छन छुंउत रामविव आवछन
त जिन वज्र न प्रहारा या ना व स्या य धर्क ईन्द्र न हव क या तो थन नारदन द्यु राजा यात थथिन प्रका
शा धाय वचोत थो ते धाय धुन का व ईन्द्र न मेहा क्रोध या ना क थो भयंकररूप यात वज्र वा शान
प्रहारा यात थन श्री महादेव न मिशान अग्नि ज्वाला पिका या व स्वतं ॥ व अग्नि ज्वाला ग थान धाल सा ॥ राम ॥
स्वर्ग मध्य या ता ल विषे महा जा ज्य ल्य मानु जा य चोत थथिन त हू या श्री महादेव या भयंकररूप २१
खना व व हू स्या ती ज्या ना व विंजिया तं स्तुति यात ॥ त मो देवा य अ स्य का य का दि ने त्रि पुर प्रा य

सर्वानमोधकं निसुदने ॥ भो परमेश्वर छलपोलधकजिमिसेनमसिथा हे परमेश्वर ॥ छलपोलध
यासुगधीनधाससा विरुपीजुयावाविज्याकलं छलपोल सरुपीजुयावाविज्याकलं छलपोल हे
परमेश्वर पुर्वकालसमयविषे दक्षप्रजापतिथान्न जग्यविधौ सयाकलं छलपोल सुफलवि
यीलं छलपोल सकालरूपजुयावाविज्याकलं छलपोल थाधिनतरु छलपोल यान्नरासको
दि २ नमस्कारधकं वृहस्पतीस्तोत्रयाकजुलं ॥ इश्वरौवाच ॥ वृहस्पति यावन्नन्यन्याधः श्री
महादेवन आज्ञादयकलं ॥ भो वृहस्पति छनजितस्तोत्रयाकन्यनाव जिअस्यंतसेजु वृजयध
नो भो इन्द्रया प्राणा घातयाय छनमनविषे गोगुइकाजुल हे वृहस्पति छनवरकोव छनतध
वियजुलो धकं आज्ञाजुयाकविल ॥ श्रीमहादेवयाथो आज्ञान्यनाव वृहस्पति नवरकोव्यावचोन

कार्त्तिक मा

भो परमेश्वर जिउपरसे तुष्ट जुवसा इन्द्रया प्राणा काय मने धकं विनित्या त थो ते सम पविचे बला
देवन आज्ञा जुल ॥ भो ब्रह्मस्योति जिगुने त्रन पिहाववगु अग्निन इन्द्रया त सरि स विडा उपाय
मसु जिन छे येत या विष धकं आशु या व विज्यात ॥ नारद उवाच ॥ थो ते तरुन नारदन यथु
राजा यात कना व विज्यात ॥ थो नो लि ॥ ओ महादेवन थो ते अग्नि ज्वाला यात गंगा सागर वि
वे थुना व विल थो नो लि थो अग्नि या छ स वा ल व ड पति जु या व वि या व चो न थो बाल य
या व चो न सदन यथे व कं पमान जु या व स्वर्ग से भ थो र स व जु या व थो स व व लारा न्य ना व
विस्मय चा या व स्वर्ग रा क हा य या व मध्य मे रा ड ल स व या व सो त न्या स्ये ब्रह्मारा थो बाल य

॥ राम ॥

२२

यात समुद्र सरचना व समुद्र नवला विज्या करव ना व देवता या रूप जु पाव ते स समुद्र न कर
जो हि ब्रह्म न विंति यात ॥ भो ब्रह्मा थो जि पुत्र यात नाम कर्म या ना व चि ह्य पत्र या ना व गुगुत
हून माल वगुत्र कार्या स्यो विज्या य माल धकं समुद्र न विंति यातं थो समुद्र या भाषा वचन ने ना
व ब्रह्माणा थो बाल स यात काषा विषे त या व विचार यातं थो नलि ब्रह्माणा आज्ञा दय कलं भो स
मुद्र छन पुत्र रव ना व जि म्र ति सु सि जु य धु नो ॥ थो बाल स यात जल न उ य ति जु व या नि मि ती न
थो थाना म जालें धर नाम जु लं ॥ थो थामि वा जल जो थो निर्मल जु व ध कं ब्रह्माणा जालें धर धकं
ना भ यु ना व विलं ॥ थो नलि हानें ब्रह्माणा आज्ञा दय कलं ॥ थो बाल स यातं जिन व एा नो वे य
जु लो ॥ क स स्र स जा न्या जु यी व न्नी मा हा देव बा हि क मे व सु ना नें थो या गी जिते धार म फ य मा

कार्तिके मा ॥ धर्मे ॥ ब्रह्मशावदानविशेषथव ब्रह्मलोकसविज्यातं ॥ नारद उवाच ॥ थव प्रोहित सुक्राचार्य
 यात सलताव जालंधरयात दधिसे राज्याभिषेकविशेष राजायात कविल ॥ थोनलि का
 लनिमिदैत्यथा ल्याच दन्दाणामजुयावचोनल जालंधरायात विधाहयानाथविलं थोव
 न्दायाहयवनाव जालंधरया मनविषे आतिहर्षमानचायाक महाआनदयानाभोगयानाप्रचो
 न ॥ ॥ इति श्रीपद्मपुराणे कार्तिके माहात्मा जालंधर उपाति नाम नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥ नार
 द उवाच ॥ अग्निरुत नारदन द्यु राजायात विस्तारकन्यावतलं ॥ भो द्यु राजा पुर्वकालसमय ॥ राम ॥
 सदैत्यव देवतापनी सव यो स ग्रामजुलो देवतापनीसेन ब्रह्मरयानाव इकोदैत्यलोकविसे
 रनाक पतालविषे मुलावचोन थोनलि जालंधरायात जलधर्मे समाचारन्यनाक पतालसमुला

चोनः पनदित्यपनसः सकलं वयाव ॥ जालंधरः समेतं चोनावः एरुयात रचनावः ॥ थोयावद्विस्तरी
रगथे जुलधकं जालंधरा सुक्राचार्यया केन्यताः थोनील सुक्राचार्यन कने भोजालांधरः छ
न थो रेंसि यीवमयुः ॥ छनववा समुद्र स पूर्वकालसः देवतावः देत्यमिले जुयावः समुद्र मथन
यानावः अनेक अनेक रत्नमणिमानीक्य पिहावयाव कायावतलः जाम्ना देत्यलोकयातमवि
स्यः देवलोकतः नयः पनो थो वेलसः एरुनीसियावः देवता हयावलक मणि ले जुयावः तल एरुया
नाभिसंमः श्यन वेलसः श्याना एयानसियावः ॥ एरुयात सुदर्शन चक्रन प्रहारयानावः निदुकी
यानावः विलः थथ्येन वद्वि श्रंग जुलधकं थुगत एरुन एरुया श्रंग वद्वि जुलधकं जालंधरः सु
सुक्राचार्ययात विभारक नावः जालंधरः थवववासमुद्रयात मथनयाक वतातः न्यनावः

कार्तिका ॥

थनजालंधर को धम याधु स्वर्गस इन्द्रयात्र उत छोयाव घस्मसुर नाम देत्य इन्द्रकासभा विषे वनाव
वडा अहेकार याताव ननु शेष न ॥ घस्मसुरो वाच हे इन्द्र समुद्रकाय राजा जालंधर इको देत्य
या राजा न जित छोयाव हल छुन न्यव ॥ जिववा समुद्रयात्र दु कारणा न मथन याता गुखव इको
भा कालध कंधा व थो एत इको फेती हका ध कं जालंधर राजा न आशा जुया व हल ध कं घस्म
सुर नाम देत्य तधा या व थो उत या व च न न्ये नावा ॥ धाले ॥ इन्द्र उवाच इन्द्र न धाव हे उत समुद्रम
थन याक कारणा जीन कन्य न्यव पुर्व कालस देव लोक व देत्य लोक व वडा संग्राम गुल जिगुसु
यात समुद्र न रेखा या स्ये गल थो तेन समुद्रयात मथन या य धन काव त भगि मा नि क्य क्षियात ॥ २४ ॥
ल स्या संवा सु देत्य न जिवनीस यात महा इरा वि या वतल अथो न थो देत्य यात समुद्र न सुता

॥ राम ॥

॥ २४ ॥

शोयातरक्षाया कयातिमिर्निन. थोसेवासुरनामदेत्ययात. विष्णुनमछे ओताधुयाव स्यात. हेतुथ
गुलिकाएणन समुद्रमधनयाकयव. थोष ५को वतांत जालंधरएजायात छनविनति याव धकं
हेतुधकंधायाव छोते. थो ५तलिहा वयाव जालंधरयात इन्द्रन धायाव चोतरव वतांत खकनाव
उतयावचननयाव. जालंधरयात मुहकौजियाव महा कौधजुयाव धाले. थो इन्द्रयात यात स्यायमफ
तसा जिजालंधरहेमधुधकं दकोदेत्यलोकयात जरा एयाताव धैत्यनयारसाक सुभनामदेत्य. नि सुभ
नामदेत्य प्यगुलप्रकार थोयासेपुर्णसेना. सहितनीलेतकाव अनेकदेत्यकोपनकोदिदेत्य. नाव
धरयाथास सामेलजुयाव थनोले. जालंधरयात दकोदेत्ययासेना ५को. लिवालिबतयाव स्वर्गसथाहा
वने. थोनोले इन्द्रकाअमएवती. घोरियानावचो. थोनोले देवताव देत्यव महं अघोरजुवजुल

कार्तिक मा ॥

अगुसमयसअनेकअनेकवागाचलेसातथुगुतएहमहाअघोअुइअुयाव सुसलमुगदलसहितअुहार
यानावतीरनगदानचक्रनवजुइत्योदेनप्रहारयागवेथोतेसमयसकोरिअुवागायावागाकजुल
थधिनतरहयामासअुधोअुअुअुयावचोनअुअुनजितराजीमजुयावअुनेकदेवतायनीमसुजुल
अुनेकरसलाकोसीडकोत्यातअुनेकरथयनीसेहारयानावविलेथधिनप्रकाशादेवतात्यानावविलेथो
वेलसदहस्यतीनमृतसेजीविविद्यादयकावदैवलोथीतवचायानावविलेदेवतावचायादैवलोक
जुकोसितोथनसुक्राचार्यनजिनस्यानागुदेवताइकोगथ्यबचेजुलधकेन्यावसुक्राचार्यनधाया
भोजालेधरमृतसेजीविशेनायवतसजुकोदवभोजानायवतधनकायकलधेवधकेधायावसु ॥ २५ ॥
सुक्राचार्यनधाया नारदउवाचथधिनतरहना नारदनदधुराजायातविस्तारवकनोथोतेलो

राम

॥ २५ ॥

थो ते सुक्राचार्ययावचनन्यनाव. जालांधराजान. दैत्यपनीसयात. शोणापर्वतकायकलहोयाव. दैत्य
पनीसयातहयाव. थो शोणापर्वतयात. दैत्यपनीस. दैत्यपनीसनखनाव. ॥ सहस्यतीनअकासवानीजया
व. देवलोकसलताव. धालं. भोदेवलोक. थोजालांधर. इन्द्रयाअमराधन. श्रीमाहायाकेवरदानला
नाव. थोकारणान. थोदैत्ययात. छमिसेनस्यायफयीवमधु. थोजमरापुरि. तोलताव. सकल्यवि
स्युहयोधकं. सहस्यतीनदेवलोकयातधायाव. देवलोकन. सहस्यतीयावचनन्यन्याव. दैत्ययातजि
तेयायफयीवमधुभालयाव. जानाव. अमरापुरितोलताव. दकोदेवतांजत्रतत्रिभिस्यवोनजुलं. थोजा
लांधरा. देवलोकऽकोविश्यवोनखनाव. महाआनंदयानाव. नानातहून. वाजादयकाव. अतिहर्ष
मानुजयाव. इन्द्रयाअमरापुरिविषे. प्रवेसयाकजुलं. थोतंलि. इन्द्रप्रभृति. सकलदेवलोक. विसैवनाव.

सुमेरुपर्वतयागुफासमुलावचोनं थोनलिजालांधराजानधालं आवथोदेवतायनीसयाअहंकारमा
 तस्यानाव समेरुपर्वतसमुलावचोन फेरिजालांधरन भतिसंखाकायाव धालं आव छपनीदेवलोक
 न गोगुदिनसंवललानाव फेरिजिगुमाथी अवस्यवधीव धकं आव थोदेवता यातस्यायमालधकी सु
 भनामदैत्य सुनि सुभनामदैत्य यातसलगाव अनेकसंपुरां स्येना साथकायाव जालंधरा देवतायनीस
 व महसंग्रामयायकलछोतं ॥ इति श्रीयद्रपुराणो कार्तिकमाहात्मा अमरावतिपरिजिवयोनामदस
 मोध्याये ॥ १० ॥ नारदोवाच ॥ आव ईन्द्रादिदेवतासकल्यै देत्यपनीसव संग्रामयातव वरवनावग्ना
 नाव श्रीविष्णुयाकेवनाव कृतियाकुजलो ॥ देवाउचु ॥ नमोमत्स्यकुर्मादिनानास्वरूपेसदाभक्तवा
 योघोतायातिरुस्ते परमेश्वर्यज्ञकामिमीन्यतिमीलेदेत्य नदैत्यपनीसयातस्याकुरु सं स्पेयनायाता

॥ राम ॥

२६

सुवा

सासचोनस्र चंद्रसूर्ययानेचक्रयावचोनस्रधधिनस्रछलपोल॥ नो श्रीपरमेश्वर जियनीस छलपोल
यासरावयधुनो छलपोलसेनजियनीसयात एषायास्यविज्यायमालधर्क थोस्तोत्रसंकष्टजुववेल
जुयीवेलसधाय थोयाडुख श्रीविष्णूनमोचनयायीव थोस्तोत्रयानागु श्रीपरमेश्वरविष्णूनन्यना
व सकलदेवतायां डुखमोचनयायनिमिती देवतायनीसयात घातीजावियाव आकां जुयाव श्रीप
रमेश्वरगुरुस सुवां जुयाव थव देवन्यचोनस्रलक्ष्मीयात आशाजुयाव ॥ श्रीलक्ष्मणउवाच ॥ हे लक्ष्मी
छनकिजालंधरन देवतायनीसयात महुडुखविल थोजालंधरयाके जिनसंग्रामयायजुलेंधकंधाया
थोते श्रीपरमेश्वरस्वारायराया आशान्यनाव श्रीलक्ष्मीनविंजियाकजुल ॥ हे परमेश्वर छलपोलसेन जाले
धर जिमहायियाराधकं आशाजुवगुखव ॥ जालंधरया छलपोलयाभतिसदाकोले जिव आवजिकिजाया

कार्त्तिक मा ॥ तस्यायधकछायरीसद्यात धकधाल फेरि श्रीविष्णुनआजाजुलं हलक्ष्मीजालंधरधायात्र श्रीमहादेव
यात्रेस न जुयाव चोनल वल्लानवरदानविद्यावतवल्ल महोदेववाहिकनमेवनस्याय मजीव धधिनवरदा
लोकप्रथुका धकं लक्ष्मीमातधायाव देवता देत्यपनीस संग्रामयाकराभूमीस श्रीनारायणा गरुडयात्र
सवार जुयाव विज्यात श्रीनारायणान आकासवाणि जुयाव नरिणा प्राहर्यानाव जालंधरयात्रातीस प्रहार
यानाव विले हाकनेतीरा प्राहर्यानाव पर्वतस प्रहारयात्र देवतापनीस दृष्टीसु जुद्धयानाव चोन थोतेस
मयाविषे जालंधरयात्र श्रीविष्णुन प्रहारयाक खनाव अकासवानी जुयाव जालंधरा विष्णुवज्रयाक जु ॥ राम ॥
लो गरुडयाक पालस जालंधरा गदान प्रहारयानाव थोगदान विष्णुन अतरिक्षमा चद्रन प्रहारया
नाव २ दुःकायानाव दृष्टीसकोटीनकाव विल थोनंलि श्रीनारायणा चतुर्बाहु जुयाव ज्ञयाक जुलं थो

थोनेलि जाले धरणा जुं दया कखना वं श्री परमेश्वर नारायण संतुष्ट जुया वं आज्ञा जुलं हे जाले धर कखना वं
जि संतुष्ट जुय धूने छन मन विषे घुइ छ जुल वगुलिव रका वधकं जिन वदान विष जुल धकं धाया वं श्री पर
मेश्वर नारायण या आज्ञा न्य ना वं जाले धरणा विंति या तं जाले धर उवाच ॥ हे श्री विष्णु छल पोल जि उपर सं
तुष्ट जुल सा जित ता लक्ष्मी सहित जुया वं जि गुन गरु स चो न विज्या रुनी धर्क जाले धरणा वदान को न जुलं जो
ले धरणा वचन ने ना वं श्री नारायण लक्ष्मी सहित जुया वं को देव जाले लोक साथ कया वं जाले धरणा दे स सर्व छ
फ जुलं थोनेलि सकल देव लोक यनी थव दे स सत या वं ॥ जाले धरणा अत्यंत सो भाय मान या ना वं चो न जुलं दे
वता गंधर्वा किं नर सिद्ध सहित सकल देव तान गीत वाद्य महा मंगल या ना वं जाले धरणा राजा जुया वं महा आन
न्द या ना वं चो न जुलं पाताल सवन ह्य सुं भ देत्यर नि सुं भ देत्यर न सेष नाग थव के त या वं सर्वा सव या वं जाले

कार्तिक मा ॥

धरा स्वर्ग मध्य पाताल त्रिभुवन या राजा त्रिजुग याव चो नजुल थो जाले धर्या राजा जी स सव लोक प्रजा प्राणी
कन प्रतियाल या नाव सुख आनंद न चो नजुलो सुरो गायनी मजुव सुंदुधिं मजुव दलिन्द्रे मजुव कंगालं मजुव
थधि नत रुया नाव थव इन्द्र जुग याव भिनाशु श्री नारायणा दिदिल क्षमा या सेवा या नाव मस्त आनंद सुख
संभोग जुग याव चो नजुलो ॥ ॥ इति श्री पद्म पुराणे कार्तिक मा ह्यमा सप्तमोऽध्यायः ॥ ११ ॥ नारदो वाच
प्रगुतर हन श्री नारायणान दृष्टु राजा यात कना वविलं हेष्टु राजा थधि न प्रकारा श्री नारायणान ल
क्ष्मी सहित जाले धया देस स विज्या कजुलो थो समय स केला स पर्वतं निस्यं जिव याव जाले धर्या था सव याव ॥ राम ॥
जाले धर थव आसन स चो नाव पुजा या नाव चो नजुल थो समय स जित ख नाव निलाव जित धाल भो ना
श्री नारायणा नारद पुकारा थ भविज्या नाग राव ध केन्या ॥ नारद उवाच हे जाले धर केला स पर्वत स

॥ राम ॥

२८

श्रीमहादेवयासाभास्वयाव. छनगुसाभासोलवोया. आवछनसाभासोयधुन. छनसाभापनी. श्रीमहादेवयास
भाथ्ये. चोनजुल. पारिजातयाका. मधेनु. चिंतामणि. व. मेवता. उ. कं. छनके. दतो. जि. अतिशु. सि. जु. य. धु. ने. छनके
छता. ख. म. ड. छु. धाल. सा. श्रीमहादेवया. श्री. थ्ये. थो. छता. म. ड. ध. कं. धा. या. थो. ते. ना. ए. द. या. व. च. न. न. ना. व.
थ. न. जाले. ध. र. सर्मा. इ. चा. या. व. भो. ना. ए. द. छल. पो. ल. थ. व. आ. स. न. स. वि. म्पा. रु. नी. ध. कं. धा. या. व. जाले. ध. र. या. व.
च. न. न. ना. व. जिं. थ. व. आ. स. न. वि. से. व. या. थो. ने. लि. जाले. ध. र. न. रा. रु. नाम. दे. त्य. या. त. स. ल. ता. व. अ. टा. या. तं. श्री. म.
दे. व. या. के. व. ना. व. धा. व. जाले. ध. र. या. के. अ. ने. ग. ए. न. द. व. छ. ग. श्री. ए. न. जु. को. म. ड. थो. छता. जु. को. जि. के. म. ड. व. व.
का. र. णा. हि. मा. ल. य. य. व. त. या. ए. म्पा. च. गो. रि. जि. त. वि. य. मा. ल. ध. कं. धा. या. व. थो. ते. फो. ना. व. हि. व. ध. कं. धा. या. व. रा. रु. दे. श.
या. न. धा. म. कै. ल. स. य. व. त. स. व. ना. व. धा. या. रा. रु. द. वा. क. हे. श्री. महादेव. जि. गु. ख. न. य. व. त्रै. लो. क. या. अ. धि. य. ति. जा.

कति. मा.

लेधरुन. जित को या बहल. अथंजि डत जु या व. वया. भो श्री महादेव. छल यो ल ग थी न धाल सा. सदा को ले म
सान सा वि ज्ञा यी व ह व घं स्वर न न्य या व. बो नी व. धरानि थ व ह स व य या व. चो नी. थ थि न त ह छल यो ल या
ता हे मा ल य प र्व त या पु. त्रा गौ रि छल यो ल या त. जोग म जु व. थु ग का र सा. थो स सा र या अधि प ति जा
ले ध र या त वि रु जि. ध कं धा या व. श्री महादेव. न रा रु या व. च न न्य ना ध. श्री महादेव. महा क्रोध जु या व. मी खा
न. छल पु रु ष स्तु छि या ना व. विल. ग थी न पु रु ष धाल सा. महा भय कर रु य. अग्नि या थे नो ज वा क स. थो
पु रु ष न ग र्ज मान या क वे ल स. स्त ग लो क. महा क प मान जु व. सिंघ या खाल थो चो न थो पु रु ष स्व य वे
न स त्रे लो क प्र ल य जु लं थो चो न. थ थि न त ह या पु रु ष या त. ख ना व. रा रु ज्ञा ना व. श्री महादेव या के
वि न ति या त. ह श्री महादेव. जिन जा दु मा सि या. डत को या ब ह ल या नि मि ती ना त्रि द या थु का थो छल पो

॥ राम ॥

२९

सेनजितरक्षायास्यविष्णायमालधकंविनतियातंथोतेराहुयावचनन्यनाव.थोपुरुषयातश्रीमहादेव.
आज्ञादयकलं.हेपुरुष.थो.उतजुयाव.ववस्यराहुयातज्ञायाकायमतेकधकंआज्ञाजुयाव.भयंकररु
पनश्रीमहादेवयाकेविनतियातं.पुरुषोवाच.हेश्रीमहादेवजीतवृत्तेनयापित्वाककुल.जिनकुनय.
धकंविनतियातथोतेनेनाव.श्रीमहादेवनआज्ञाजुलं.हेपुरुष.छन.लाहात.तुतिन.गनत.पुरुचदत्त॥
अनत.छनलानव.धकंश्रीमहादेवनआज्ञादयकलं.थोनंलि.थोपुरुषन.श्रीमहादेवयाआज्ञाजुवथें
थवअंगयालाथमनंनयाव.चोन.थोनंलिश्रीमहादेवनथवलाकोचथमनंनयावश्रीमहादेवसंत
ष्टजुयाव.वरदानविलं.हेपुरुषछन.सदाकालै.भजिगुहारसचोनेदयमालधकं.छनतपुजा.मयासेंजि
तपुजायायीवलतनिस्फलजुयाव.धकंवरदानविधावतलं.थोनलि.उतजुयाव.ववस्यराहुयातलिहा

कार्ति-मा ॥ हुनीधकंलितहोतं थो एरुन-जितपुर्वजन्मजुलधकं वनाव-जालंधरयातऽको वतांतखकनावविल
॥ इति श्रीपद्मपुराणे कार्तिकमाहात्मा दसो नाम-ध्यायः ॥ १२ ॥ नारदोवाच थथिनम
इत नारदन-वृथुराजायात वतांतकन-हे वृथुराजा थोते एरुथावचनन्यनाव-जालंधरमहा कौ
धजुयाव-कोरानकोरिदैत्यलोक मुनका व-श्रीमहादेवक संग्रामयायतवनं-भोलस्त्रीरत्नसमरिथा
नाव-सुक्राचार्ययातहे वरतथा व-वनवेलस-थवसिरस-चोनमकुटकुटनवयाव-चोनगु-थमनेम
चायाव-अनेक २ सलाकिसि-अनेक २ रथसहितअनेक २ वाययानाव-मेघगजमानजुधथेविस्व
यास्यंसग्रामयायधकवनं-थोनंलि-इन्द्रप्रभिति-सर्वदेवापनासेन-दैत्ययासेना-जुधयातवधरवना
व-जानाव-श्रीमहादेवया सरासवनाव-हे श्रीमहादेव जिमिसेनछेमसिया-जिमितरक्षायायमालध

॥ राम ॥

धकवित्तियानाव श्रीमहादेवन सकलदेवतायावचम्यनाव सवदेवतासहितजुयाव श्रीनारायणाया
तधाया हे श्रीनारायणा छलपोलसेनवेकुटाह तोलताव जालंधरयाथाविज्यातधकंन्यनाव श्रीविष्णु
नआज्ञादयकलं भो श्रीमहादेव थोजालंधरदेत्य छलपोलयाग्रेसनउत्पतिजुवगुत्वच जिगुलक्ष्मी
याकिगाथुका थुगुनिमित्तिन जिनमस्यानागुत्ववधकंविष्णुनआज्ञादयकल श्रीमहादेवउवाच हे
विष्णु थोदेत्ययात जिनस्यायजुल छलपोलयासस्त्रअस्त्रजितविवधकंधायाव श्रीमहादेव आआ
ज्ञान्यनाव देवतापनीसेनथवथवगुसस्त्रअस्त्रवियाव श्रीमहादेवनकायाव श्रीविष्णुनसुदर्शन
चक्रविल मेवदेवतानथव २ संस्त्रअस्त्रवियाव थोसमयेस केलासपर्वया फेदिस देवगणासहि
त मेवदेवता ५ को जालंधरराजावजुइयाकजुल २ पक्षसंमदंगभहिसंखयुयाव किसिहालसब्दसल

कार्त्तिक-मा॥

यासद्यनष्टधीकम्यमानजुयावचोन प्रथमकुमारणा सक्तिवातानप्रहायातं मेघगर्जमाननतिवा
गाकावीविला॥ नानाप्रकाराण्युद्धयाकुजुलो अकासवायुमेण्डलथ्यं सोभायमानजुयाव अनेकरक्ति
सिसल अनेकरतहजुयावयुद्धयाक थयिनयुद्धयाकुजुल थोनलि देवतायनीसन युद्धयाकखिताव
त्रासचायावसकलदेत्यलोकविस्यवोनाव थयिनसमयाविषे सुक्राचार्यन देत्ययनीसयात सेना
उकोवचायानावविल थोनलि श्रीमहादेवयामुध्राएवेंडुन छलदेवता उत्पत्तियानाक गथानपुह
षधालसा केवलजालंधार्यारूपथ्यं चोनल थयिनतहूपापुहवनअनेक देत्ययनीसयातस्यानाव
नल थयिनसमयाविषे देवतायनीसेनखनावहर्षमानचायाव गथाधालसा वाक्यवयीवेबेलसक
चिंफरहत्यादिपुयावयानिव अथानतहूसेत भागीमरुगजुयाव चोनसोयाव सुभदिसुभयालनिम

॥ राम ॥

३९

देत्यपनीसयासेनाऽकोपानाव. काऽनपुत्रेजुयाव. सिरमात्रस्वनेदयाव. चोन. पवतेसमानचोनजुल. समु
दसमान. एतयासुसिन्हाकजुलो. थनमहाक्रोधन. सुम्भानिसुम्भदेत्यवववनाव. सकलदेवतापनी. वि
स्यवने॥ थाथिनतहून. देवतापनीसजत्रनत्रविसेवोनस्वनाव. श्रीगणेशम. स्वयाव. वज्रदयात॥ ५॥
शक्तिप्रापप्रपुण्योकार्तिकमाहात्म्यात्रयोदशअध्याये॥ ॥१३॥ ॥ नारदोवाचे॥ श्रीगणेशाधिपति. उ
वातेनंदिभृदि कुमारकान. अमर्षदेत्य. धावंतोऽंद्युद्धयदावना॥ ॥ थाया. अथा॥ नारदनदधुराजायातक
नावविलं. हेदधुराजा. थोनलिलालोध. कनसनाव. कुमारगणेशनंदिभृदियनीसयामाहा. क्रोधयानाव.
संयुक्तजुयायुद्धयात. उंद्युद्धयाययानिमित्तान. श्रीगणेशजुद्धसविज्यातं. थोनलिसुभनामदेत्ययातष्ट
थीस हाकरिनावविलं. अलिकमुर्छजुयावचोन. फेरिचैतंन्यदयाव. फेरिगणेशयाउपरवनाव. सुभनाम
देत्येन३चोनतीराणप्रहारयात. थावेलस. गणेशगोलजुल. मुर्छजुयावचोन. भुलिलनावेष्टादयाव. दुषा

कार्त्तिक मा ॥

तगयावृद्धयातवन श्रीगणेशसुम्भनामदेवयात कपालविषे यस्सवारानप्रहारयाताव रशाभूमीस
गोबुमुले थाधिनसमयस श्रीगणेशयात माहामान्ययाताव वीरभद्रभयितिकुष्माण्ठभैरवदेवताचौलथी
ओगितिगणसाहित भूतप्रेतपिसाचगणसाहित नलितफाववन ॥ किंनरहनुप्रनेकसद्वयानावह
लायलायवुपाव माहावीरवीरभद्रजडम्बरुथानावगुसब्दनटथीसकम्पमानुजयावचोनेथोभू
तागणपतीसेन व्याघ्रनहुयावजालंधरयासेनायनिग्रपालंस्याकजुल अणुहनु श्रीमाहादेवयाग
णपतीसेनअनेकदेवयातस्यानावत्रियितजुयकभक्षयाकजुलो नंदिआघिसरेजुयावकालनिमि
देववृद्धयाताव श्रीगणेशसुम्भनामदेववृद्धयाकजुल कुमारनिसुम्भनामदेववृद्धयाकजुल
निसुम्भनकुमारयामजुरसतीरागा ३ चोटप्रहारयात कुमारयात ५ चोटप्रहारयात थोनेलिकुमागो

॥ राम ॥

३२

लडुलावररामूमीसमुर्छाउयावचोनं. थोनंलिहानंवेष्टादयाव. सक्तिवारान. तिसुम्भनामदैत्यया
तप्रहारयानावष्टथ्वीस. मुर्छायानावविलं॥ नंदिनकालनिमीदैत्ययार्थस. ७ चोतवाराप्रहारया
नावरथसेनकावविल. हानरुक्चोटवाराप्रहारयानाव. कालनिमीदैत्ययावारातो कथुलाव
विल. नंदिन ३ चोटवाराप्रहारयानाव. कालनिमीदैत्यको छातिविषे कयाव. पर्वतगोदुवथ्यं
गोलडुलावचोनरवनाव. सुम्भनामदैत्यवनावसोतं॥ फेरिगोशोन ३ चोटवाराप्रहारयानाव
सुम्भदैत्ययार्थतथ्वीनावविलं. हानं १ चोतवाराप्रहारयानाव. सुम्भदैत्ययाछातीसप्रहारया
नाव. थुगुतरहनश्रीमहादेवयागरावनाव. जालंधरअधिसरेजुयाव. उद्धयातवल. थोरवनाव.
श्रीमहादेवन. दैत्यपनीसयावारा ५ कोअकासाविषेतोकथुलावविलं. जालंधरया छातीसगो

कार्त्तिक मा

मन ५ चोदतीरा प्रहारयात कुमारणा ९ चोदतीरा प्रहारयात वीरभद्र २० चोदतीरा प्र-
हारयात हानं कुमारणा मेघ हलथ्यं महाअघोरसदयानाव सक्तिवाण न प्रहारयात कुमा-
रयात जालंधर न तीर प्रहारया नाव कुमार गोल दुला व चोन खनाव वीरभद्र नंदिप्रभातीन ३
चोद प्रहारया नाव जालंधर या छातीस प्रहारया नाव विल ७ चोदतीरा एथ सकयका व जालंध-
र या एथ चूर्णाया नाव विल थो नंलि जालंधर गणेश यात कयका व ॥ गणेश न फर्स वाण न प्र-
हारया नाव विल थुगु प्रकारा जुहु जुया व चोन वेलस श्रीसूर्य पनी मलीन जुया व न वायु पनी वि-
परितु जुया व चोन थो नंलि जालंधर वीरभद्र यात घन न प्रहार वीरभद्र गोल दुला व हिलोया व
जुहु जुया व चोन ॥ ॥ इति श्रीपद्मपुराणो कार्त्तिक माहात्म्ये चतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥ आरंभो

राम
३३

च॥ अणुतरुन नादगाव् अणुजायात वतांतरव कनजुलं ॥ तौ प्रोतात वीरभद्रगोलतुवविनाव
देवगगाडकं जत्रतत्रविस्मयो नो थोविस्तार श्रीमाहादेवनवनाव अति क्रोध चायाव दे
त्यपति संहारायाय कं वषभगयाव लाहातनडिबह्थानाव जुद्धया क वनवेलस देत्यपनी
स्येन श्रीमाहादेव क्रोध जुयाव भयंकर रूपयनाव सकल देत्यपनीस ज्ञानाव जाबंधरयाथास
बोनं जालंधार सुभनि सुभं कालनिमिदैत्य सहितन वडू कायाव सल किसियात प्रहारायाव
वस्याक थन घस्म ए सुदैत्य यात श्रीमाहादेवन सेचना गयासन विनाव विल श्रीगगोश
न पर्सवारान थोदैत्य यात सिरुद्या या ना विलं अनेक देत्यपनी श्रीमाहादेव वाहन व
वषभन कुतु कुया वस्या कजुलो ॥ श्रीमाहादेव या अर्ध चन्द्र वारान अने गर देत्यपनी त्याक

कार्त्तिके मा

घस्मरसुरदैत्ययातस्याकवनावजालंधरश्रीमहादेवयातअहंकारयातजालंधरशा
श्रीमहादेवयातधालंहेजराधारिधोसेनापनीसयातस्यातसांहुसंदैहछनयराक्रमदत
साजिवनायजुद्धयावधकंमहाअहंकाराधात॥ नारदउवाच॥ शुभ्रकारणा नारदन
दृथुराजायातवृतांतकनावविलं॥ थोनंलिश्रीमहादेवन७ चोदतीराजालंधरयातप्र
हारयानावविलहाकने७ चोदतीराजालंधरयाथचूंइमुडयानावप्रहारयाकजुलेथोनंलि
जालंधररथनकोटिनवयावश्रीमहादेवयातगदानप्रहारयाकओगदायातश्रीमहादेवनती॥ राम॥
राप्रहारयानावजोकथुलावभूमिपुटदीनकावविलंथोनंलिश्रीमहादेवनजालंधरयात
जतिनप्यनकावजालंधरदृथ्वीस१००कोसलडेजुयावचोनंथोनंलिजालंधरयाथवमनस

चित्तलपाव श्रीमहादेव संग्रामयानानजितेयाय फयाव मसुधकं आव श्रीमहादेव यात हेय
कमालधकं गंधर्व भेरुज याव रन्यमालधकं जालंधर रा चित्तलपाव ५ को दैत्य यनी स गंधर्व
किं न रुज याव मृदंगादिगीत मेहाला व नाच रुपादि व्याख्या व चो न थो न लि श्रीमहादे
वन थ व के व ने चो ना व प्या व न रुया व चो न र व ना व श्रीमहादेवन थ व ला हा त स चो न स ह्य अ ह्य
भूमि स तो ल गा व थ म नं प्या व न रुया व चो न थ थि न वे ल स श्रीमहादेव मो रुज या व चो न वे ल स सुं
भरि सुं भ दै त्य या त रु रु या य गु तो ल गा व त लं थो नं लि जालंधर रु मजु कौ स मे रु य वं त स गौरी
चो न था य स जालंधर थ्ये न क टा व ना व ग थी रा रु य ज या व व नो धा ल सा यं च मु ख सो गो ल
मिरया द स भु जा ज या व श्री महादेव या व रु य न महादेव धकं छ ल व व ल जालंधर या न गौरी

कार्त्तिक मा ॥

रीगाथव. सरिविपनीस याम. तोलताव. थोदैपयानजीक सवनवेलस. परमेस्वरीगोरीओष
खनाव. थोदैपयाविर्जगलीत जुयाव. चोस्योति. गोरीनजालेधर. व. व. व. ने. व. गोरीअंतर. ध्या
नजुयाव. श्रीविष्णुयाथासवननाव. विंति. यातं. ॥ पार्वतीउवाच. ॥ हेविष्णु. यापीदृजालेधर. न
जीत. छलवल. आवगथ. पयास. मालधक. विंति. याताव. चो. ॥ विष्णुवाच. ॥ गोरीयाव. च. न. न्य
नाव. श्रीविष्णु. न. आ. ज्ञा. दय. क. ले. थो. ते. अ. का. र. या. ना. व. ना. र. द. न. य. थुरा. ज्ञा. या. त. वि. स्ता. र. क. ना. व. वि
ले. थो. तो. लि. इ. द्रा. दि. दे. व. ता. प. नी. स. न. सं. ग्रा. म. या. त. व. व. य. नी. स. दे. स. पाल. स्कर. अ. ने. क. फौ. ज. ख. ॥ राम ॥
नाव. इ. द्रा. दि. दे. व. ता. प. नी. स. ज्ञा. ना. व. वि. ष्णु. या. था. स. व. ना. व. स. क. ति. या. क. जु. लो. हे. श्री. पर. मे. स्व. र. त्रि
मीत. महा. सं. क. ष्ठ. जु. ल. र. द्या. या. स्ये. वि. ज्ञा. य. मा. ल. ध. क. छ. ल. यो. ल. ग. ध. वि. धा. ल. सा. कु. मा. री. रु. प. जु. या

विष्णु कलसदा काले भक्त जुया वीज्या कलस वल्लादि देवता याम रक्ष्या या कलसं छलपोल संवचक्र
गदाय सनो नाव ५ को स्त्री या नाथ गरुड सा असवार जुया व विष्णु कलस पितां स्वर व आधारणा
यज्ञ सा कारणा स ५ क देव या तं त्या कलस सेच नागा धिन स ला सा या नाव विष्णु कलस छलपोल व
रु सुख्य सा न्यत्र जुया व विष्णु कलसं छलपोल हे परमेश्वर जिपनी स या त छलपोल से द्या त तोल
ता व सुया के सराव ने धकं छलपोल से न जिपनी स या त रक्षा या स्य विष्णु कलस निधकं विना तिया
नाथ चो नं थो स्तोत्र सं कलस स समरु ना मयी व त स्म नु स्य या त उर व श्री विष्णु या लपारा जुको
मोच नु जुया व संदेह मडु ॥ हे गोरि जालंधर या त स्या य प मि व त ^{नीया} को रणा जिना सिय धुन शति
प्रताया धर्म न ^{देव} या त स्या य म कल धकं हे गोरि छन न जालंधर न छल कार्या कथं अनिष्ट

कर्त्तिक मा ४ तात त्रिवेदायात छले पात व मध कवि विष्णु जालंधर स्या नगर सव नाव व दहा या व्रत भंग या
यति मित्र विष्णु न मोहन तया व विल थो नलि गोरियात छल या यध कवन स जालंधर देत्य
सर्मा इज या व लिहा व व स श्री महादेव या था स व या व थो जालंधर देत्य व व स्व ना व पोख
न रु या व चो न स श्री महादेवन देत्य पनी स न गौरी यात छल कार या ना व व ल ध क सि या व श्री
महादेव से क्रोध या ना व जालंधर व संग्राम यात थो नलि महाजुध जुल ॥ शक्ति प्रसाद
प्रपुराणे कार्तिक महात्म्ये जालंधर संग्रामे पंचदशोऽध्याये ॥ १५ ॥ ॥ नारद उवाच ॥ अधिन ॥ राम ॥
विष्णु नारदन द्युपराजा यात क ना व चो न गौरी या व च न न ना व श्री महादेव विष्णु जालंध
स्या था स व ना व व दहा या प्रति व्रता धर्म भंग या यति मित्र व दहा न स य ना स व ना थ व स्वा मि जालंधर ३६

खनागधीनसयनाधालसा थवत्वा मिजालंधरु मेसगया दक्षिदिशा थव सुसचिकमं वुयावनि
 वागाजुयाव राक्षसनलिनाव दक्षिणादिता धके विस्पवन स्य नाव थव छे समुन परे जु याव चो
 न चेद्रुसुर्यया माऊस चाल दयाव चोन धके सपनास खने वृदा न निद्रा तो तस्येति शा ना
 व सो याव चोन ॥ थो नो लि वृदा या सो वरा गृहे स चो ने भक या व चित्त पीर म दयाव २ सु सचि सा
 थ क या व देश वा हि स वडा वन विसे चो न्य धक वन थो वन स महा भयंकर रुय जु याव चोन स १
 सिंघ वलं सी घ ख ना व वृदा ज्ञाना व चोन थन राक्षे सन वडा स वृदा ना व रुं कार थात थो स
 व न्य ना व वृदा त्रास चा या व राक्षस या व १ ज्ञा सी ध्यान या सा व चो ना ख ना व थो स ज्ञा सी या
 पा व निगुलिं य स पुता व व स न विंति यातं ॥ वृद्धे राव ॥ हे ज्ञा सी त्वं जिह्म या त रा व या व न

फाति मा ॥

ससेन जित रक्षायाय मालधकं विंति यातं वदया वचन न्यना वः असीत दया दयभा वः मिखा क
ना वः सोतं राक्षे सया भयन वदथ व सरणा वः वद वना वः असीत वडा सो रया ना वः विलं थन
राक्षे ससिंग २ लं विस्य वनं थो वलि वदान विंति याय धकं विंति यातं हो अखिभ्वर जिगु मनस
आम्भय अलो थो व विंति याय छल पो ल न ने स्य विज्या हुनी जि स्वा मिजा लंधा आय हा दे व व
संग्राम याय त वन २ गथे धाल द व न प त्या का प्रभा ले त्व से विज्या हुनी धकं विन वि यातं थ व ॥ राम ॥
अखिभ्वरा ज्ञाना दय कलं हे वदा सं दे ह चाय म ते थो नं लि जि सी या हु व ने २ ल वान ए व था व
भति चा चो ना व अका स स व न थो नं लि वदान वान गन व व ध कं सो स्पे लि थो नि स वान र न
जालंधा गायं सि १ वदा या हु व न यी कु दी न का व विल थो ति र स्व ना व वदा मु छि न जु व र व ना

॥ राम ॥

२

५४
तव नाव शिखिन धव कमऽनुया लंख कणाव हा हा या ना व धिलं थो नं लि व द चै तं न्य जु या व द दान
थो **अभि** **आ** **आ** **आ** व न या व धालं हे ठा फु रे हे ना थ प्र भू थो पारा त स छित स य ना स ख ना किला व
जि व लि से रं गु लो आव धूल पो ल ग न व ना ध कं सो वा व सा सि या के वि ति या ना हे सा वि स्वे र्छ
न त य स्या या प्र भा व न जि स्वा मा जालं ध र या त व वा य या य मा र ध क वि ति या ना थो ते व द या व
च न ते ना व सा सि स्वा आ शा द य क लं हे व द छ न स्वा मा जालं ध र या त जि न व ने या य क र्छ म सु से
प्रा म स श्री म हा दे व न स्या ना वा वेल आव ग थो जि न वे या य ध क धालं ॥ ना र्छ उ वा च ॥ थ थि न न
न **न** ना र द न छ थु रा जा या त व तां त व क ना वा वेल थो वं लि थ न त्रा वा स्वर नं त र्छा न गु लं

४ वीन वेल सहाया सश्रव वक्रगडा पद्म संधान खन

कार्ति-पा॥

थधिन वेल स विहनु न जालंधरया रूपजुयाव वव वेल स वद न ख नाव अत न ह्यमान यानाव
आनेदन थ व स्वा मि जालंधर वल धकं स न मान यानाव वादि नार्ग संभव नाव आद रभाव या
नाव रुजं थो नं लि मा हा अनेद को प्र भोग यानाव वोन जुलो थो नं लि को प्र भोग धन काव
वद न विहनु न छल कार या क वल धकं सि या व वद न म धालं हे विहनु छ न सारि ए धि का र र
व छ थ धिन या सि छ स ने ॥ जित थ धिन छल कार या ना व विल २ सै रा क्षे स जु या व जि न लि ना व ॥ राय ॥
छो क सं छ व व २ स वान जु या व शि र क पी न का व वि व लं छ ल पो ल या व जि मा प वि य क व छ थ
स त्या स्य व ने माल ध कं व द न ॥ अ गि स उ वा क जु लं वि हनु न छे के पा त सां व द न प्रा रा ता ग या

१ छ धा व ला हं शु य मा ध कं आय वि या व

तं वृदासिकविनावविष्णु वैराग्यजुयाव विष्णुव नारंवाहृय वृदाधकं वयं न्य नावजुलं
महाभ्रमनाया नाव वृदानभारात्पागयाकथास व नाव मसानया चरातिन थवसतवयाव
वृदाभस्यजुवथास मसान सचोन थवसलादि लोक जसीलोक देवलोक पतीसेन थथाचो
न्यमतेवधकं अनेकतरहन गुड्यानातेकुम्भे मजुयाव श्रीनारयण धालता मसान सचोनजुलं ॥ ११ ॥ इति श्रीपम
पुराणे कार्तिक माहात्मा जालंधरयाग्यारो बोडसो ध्यायः ॥ १६ ॥ ॥ नारद उवाच ॥ ओ नं लिना रदन आर्ज
जुलं हेष्ट पुराजाधो गलि जालंधर महादेव व अग्नयरा क्रम विनाव माया यागो रीदिय काव श्रीमाहा
देव यात मोह्याय निमितीन माया यागो रीयात रथ सतयाव सुंभ नि सुंभ यात जो न काव गोरियात म
हादेव यात केन थोवेल स श्रीमहादेवन गोरियात लनाव श्रीमहादेवन पुंधासं मफयाव तिरको पुना

॥ कार्तिका ॥

व सुठलगा टोतया वधोया वचो नं. दैत्यन छले यात धकं. मसियाव. महाफेक्री या नावचो नं. थोवे
लस श्रीमहादेवन फि क्रिया नावचो नं. तना आलं धरगा ३ चोदुतरिणा ग्रहा या क श्रीमहादेव वात. थोन
लि श्रीमहादेवन सियाव. जित छले या यनिमित्त. माया या गौ रिय काव. हलधक सियाव. छिन भर चो ना
व श्रीमहादेवने अंतर ध्यान जु याव. सोत वेल स छल कार घाने धक सियाव. दस दिसा से सोया व ओध
न आशा दय कलं. हे सुंभ नि सुंभ दैत्य छपिं २ ह स्यातं गौरि नव दया य मा. धकं श्रीमहादेव या दैत्य या त आ
पविलं. थोवेल स श्रीमहादेव माधी जालं धर व नाव. महादेव या व साहा यात नीरणा ग्रहा या नाव विल
थोवेल स महादेवन महाक्रोध या नाव. सुदर्शना नक्रन. जालं धर या सिर छेद न या नाव. दृष्टी स जु का
वा वेल दृष्टी क म्य मान या नाव रथ स्मेतं जालं धर या न कुटी नवन का वा विलं. सुदर्शन वक्र कर्त्त. जालं धर

॥ राम ॥

३९

मत्स्यजुषस्वनाव जेतीसकोटिदेवतायनी-इन्द्रादिदेवतायनीसेन नानावाद्ययानाव महाहर्षमानजुषाव
 विष्णुयाचितं ययायतिमित्य-श्रीमहादेवयाकोविंशियाकजुलं श्रीदेवाउच हे श्रीमहादेव त्रिमिसकलयांस
 उयातस्यानावावेल छलपोलया अनुग्रहा आवजिपनीस सकलयांथ वरथास संचोनेदत नरछगला
 अतभूतस्वदयावचोन पुत्रधालसा कदायामायान विष्णु मोहिजुषावचोन आवगथयास मालधकं
 विनतीयातं-इदुउवाच॥ श्रीमहादेवन आज्ञाजुलं हे देवलोकहो थोकार्य छपनीसन श्रीनाएपरायाआ
 दितक्ति यासरसासवनेमाल थोसुतेन उपकारयापीवधकं श्रीमहादेवन आज्ञावीलं॥ नारदउवाच॥ थथि
 नप्रकारा नारदनरुधुराजायातकृतां तखकनावावेलं श्रीमहादेवन थोते आज्ञाजुसेलि अंतर्ध्यानजुषा
 वाविज्यातं देवउचु सफल देवतान श्रीमहामायापरमेष्ठीयाके कृतियाकजुलं हे परमेष्ठी सखरुअश्री

॥ कार्तिका ॥ मा ॥

दि. स्थिति सहा र धर्म अर्थ काम मोक्ष पाय प्रभु. सकल संसार स. छल पोल से न स्तब्धि या नाव त व. संसार
सायाय माल. भो परमेश्वरि. निमित्त रक्षा या नाव विज्या क सं छल पोल ॥ थो नं लिपनी. निमित्त सकल या तं
रक्षा या स्व विज्या य माल ॥ हे मा हा ना या छल पोल ग धी न धाल सा २४ ता ह्य स जुक्त जुया य विज्या क ल
धा य वे ल थु लि ज क या य वे ल स न्त्र ने क ह्य जु या य विज्या क ॥ जगत संसार था मह ता रि प नी छल पोल
थो संसार था छल पोल से न रक्षा म या त सा सु ना न या यी त् थ धि न छल पोल या हा मा या स्व ह्य न. नि प नी
म या त रक्षा या स्व विज्या रु नि ॥ श्री परमेश्वरि या भक्ति या क मनुष्य गो ल द व थो प्र कु कर्म या क सा सु क
र्म स जु या य नि व ॥ ना र द उ वा च ॥ थ धि न त हू न. ना र द न द थु रा जा या न द तां त र व क ना य विलं ॥ के
रि ना र द न द थु रा जा या न आ ज्ञा द य क लं ॥ हे द थु रा जा. थो लो मनुष्य न सं क ह्य जु या य वे ल स आ रा ध ना गो

॥ राम ॥

॥ ४० ॥

समनुष्यनयापीव च समनुष्ययात सकलतुः खमोचन जुयीव ॥ थोते दयतायनीसन स्तुतियाताव
अकासमार्गनजाज्व ॥ मान जुयक दर्सन विद्यनिमित्त्य दसदितां व्या प्रजुयक श्रीमहामाया परमेश्वरि
अर्सेन जुया व देवलोकयात खनाव श्रीमहामाया आज्ञादयकले ॥ आदिशक्ति उवाच ॥ भो देवलोक जि
उसरि न त्रिशक्ति या नाव तथा सत्त्वज तमोगुण गोरिलक्ष्मी ईश्वरि थोते यात भजन छपनीसेन या
वधक श्रीमहामाया न आज्ञादयका व देवलोक यनीस यात आज्ञादयकले थन माहामाया अंतरध्यान जु
या व विज्याते ॥ थोते महा माया यावचन न्य नाव देवलोक यनीसेन थोते स्वस्व परमेश्वरिका आराधना
या नाव ॥ गोरिलक्ष्मी ईश्वरि सतुष्ट जुया व थो स्वस्व सेन स्वगुप्रकार या विज या ना व विल ॥ देव उवाच
ह देवलोक यनी तीन १२ यो पारिका या वीज व दाया सारि भ स्प ज व था स श्री विष्णु शिव जी विज्या ना व ची

स्का-

कार्त्तिक मा

नथुका थोथास थो वीज पिना व विवध कंधाया कवेकं थ थीन त हन नारदन दधुराजा यात व त्तोत
ख कना व विज्या ते थो नलि व दान अग्नि संधा क मसान स वि शुधानिमित्त्य देवता पनी सेन थो वीज
विष्णु या देव ने विना व विले ॥ इति श्राय प्रपराणो कार्त्तिक माहात्म्या जालंधर व धोनाम सप्तदशो
ध्याये ॥ १७ ॥ नारदो वाच ॥ हाने नारद मुनि श्वरा दधुराजा यात विस्तार कने हे दधुराजा ने स्य वि
ज्या मुनि भोर जन् व द्या या स रा भ स्म जु व था स थो वीज देवता पनी सनी पेना व त व विले प्र कार या सि
ना व उ या व वल विष्णु सक्ति न वि व गु वीज या वि या व ~~न~~ जु या व वल ॥ रुद्र सक्ति न वि व गु वी
जन वि व गु या ॥ तुलसि जु या व वल ॥ ब्रह्मा सक्ति न वि व गु विज या गू या भ म ला जु या व वल थो
ते सो ता प्र कार या स्त्री या गु रा न उ त्प ति जु व गु र व ना व वि शु से रु द्र जु या व ॥ दना व वि ज्या क तुलसि ग्र

॥ राम ॥

४१

वेल मा ३

मला श्रीपरमेश्वर नारायणानकालं ॥ वृद्धाया सरार अती श्रीनिम्न थव सरार सधारना या नाव का सं
सिर संधारणा या नाव मलं श्रीपरमेश्वर आजा कुल तुलसि जस्ता पवित्र वस्तु तै लोक संमेता जातुं सु
थो नं लि श्रीपरमेश्वर आ तुलसि या न राव नाव सुसि कुया व श्री नारायण परमेश्वर अभि ति ५ को देवता
साहितं वैकुण्ठ सविज्या कुजुलं ॥ थथिन प्रका ररा तुलसि पवित्र कुया व ॥ कार्तिक व्रत प्रति आयातं
तसर्थं तुलसि या आद रभाव या कुजुलं थथिन तुलसि यात गो ल मनुष्य न थव छे सपि ना व य न धा ना व
वत या पी व थो ते जगा स गृहे स ५ को तिर्थ अनंत कुया व धकं समुद्र या य माल थथ्यं तुल दी या व चो न गुजगा
स ज म डाने सो य म फ थो तुल थी न सं चि ता या क मनुष्य या त थे छ कुया व चो ने दिये व तुलसि या त दर्शन ना
त्र या त सां थो मनुष्य गंगा न मदी सि धान या को फल लायी व तुलसि पि ना या फल दुद व धाल सा गो ल म

कार्तिक मा

मुख्य न तुलसीसिपि नावतयी वस्त्रमनुष्याया वचनन सरिजयाको पाप मोचन जुयीव धारणा यात सो प
रमेश्वर सा पुजा भक्तिया क मनुष्य गो ल दव धो मनेष्य यात को ज न्त काय मन्वा द सद काल परमेश्वरि
या रुजुरै स चो न दयीव तुलया म्वा न विषे पु स्त र गंगा ॥ सागर विषे सद काले वायु देवता विराज मान जुया व
जोन ॥ नारदो वाच ॥ शुग प्र कारणा नारदन द्य पुराजा यात क तात क ना व विविल ॥ श्री हृदय उवाच ॥ परमे
श्वर श्री कृष्ण न सो क तात सत्य भा मा यात क ना व विज्यात ॥ आनया ना व जिगु नि मि त्य तुलसी स या प चति
ये या ना व छ गु लि प च न गो ल से न पुजा यायीव धो ल यात सक या व सो व र्ण दान या को फल लायीव ॥
गो ल मनुष्य या प्राणा त्या ग जुयीव समय स सरि विषे तुलसी त या व प्रा न त्या ग जुयीव धो मनुष्य वि
शुवा रुजुर विषे चो ने दयीव अथवा प्राणा त्या ग यायीव का स तुलसी स या धु लो सि र स तयीव धो या प्राणा

॥ राम ॥

४२

त्यागजुसो थोसुयात १०० थो कयापयात सांय मडुतन सोयेतामर्थदयीवमधु गोसुनतुलासि पादन्दन
नतिनावतयीव वयात कोनेयाप नथियफयीवमधु गोसुनतुलासि पाथासचोनाव आध्ययायीव व
सुयात पित्रलोक सकलें स्वगवासलायीव ध्यानयानाव तुलासि दिपेयायमडु प्रथवादेवलोक शानि
निमित्तस पित्रलोक यानिमित्तन नान नयास्यंतुलासि दिपेयात ताने पंचगर्भ किंयमाल गुमसेन
अमलायामालानकोषायाव आदयायीव वयापित्रनर्कसचोनसां स्वर्गवासलायीव गोसुमनुष्य
नकार्तिकमहिनास सभमलायामालानकोषायाव भमलानयीव तुलासि पापुजायायीव वयात स्वर्ग
वासदयीव कार्तिकसतुलसीया फलन अमलाया फलन गोसुन ध्यानयायीव गंगासागरस ध्यानयाको
फललायीव ॥ कार्तिकस सुपंतुलारसा विषे जुवसमयस गोसुमनुष्यन सांस्थसचोकोयायीव प्रातकाल

वार्त्ति ना॥

श्रानयायीव सकलतिर्थसंश्रानयाकोफलपुर्णलायीव गोस्त्रमनुष्यन अमलाया काहारिसचोनावजा
नयीव अमलाफलनयीव वसुयात कृपायानात कोपापफुयीव अमलाया काहारिसयातविभुदेव
धायमाल अमलाया केदस सदाकालै परमेश्वरिविराजमानया नावचोन हेसत्यभामा तुलसिव अमला
थोनितायाफल चतुर्मुखजुषानेकनेमप्रुधकं ओमहादेवन धायमफु अमलाया महिमाजसमनुअ
नएकचित्तयानावव्यनीव वसुयात पुर्वजन्मसयाको पाए मोचनजुयीव॥ ॥ इति श्रीपद्मपुराणोक्तार्त्ति
कमालुमा श्रीरुद्रसत्यभामासंवादे अष्टदशोध्याये॥ १८ ॥ दधुराजीवाच॥ दधुराजान नारदया
केन्यनो हेनारदमुनि छलपोलसेन थोतेपुराणाया व्यातात खकनावाविज्यात जिनवग आश्चर्येजुया थो
तुलसियाफल कृपासुनानलात थोव्यातात छलपोलसेन जितवित्तारं कनेमालधकं दधुराजाया थोते

॥ राम ॥

४३

वार्ता न्य नाव नारदने आजायात नारदोवाच ॥ हेष्टथुराजा पुर्वकाल समयस ॥ सद्योपर्वतसन्निकटविद्ये सो
राष्ट्रधाया नगरस धर्मदत्तनाम जुया चोनस १ सत्रास्य तादयाव चोन थो ब्राह्मणान थो त्रिक या हरि योध
नास जागर्तायात उवा कालस श्री विष्णुवात पुजाया पुजाया नाव चोन पुन्यादिनस थो ब्राह्मणान म
हाभयंकर राक्षेस छल रवना गथित राक्षसी धाल सा वाता हाकल मेता हाकल लपल पंसे काव चोन
हा कुस्यं चोनस ॥ ५ ॥ स्य चोन मिखा निवांण सरी जुयाव चोनस ॥ ६ ॥ तेव चाल गंसि जुयाव चोन
स वृहते अग्ल जुयाव चोनस थथिनस राक्षेसि रवनाव धर्मदत्त ब्राह्मणान नाव पुजाया संजाम भु
मीस कोटिन काव थथि रंखा नाव चोन थथिन वेतस थो पुजाया संजाम कुटीन वन रवनाव राक्षेसि ह
तपता हु पुजाव जुलासियाल आचमन मानावति स पुजाव स्थान चंदन न पुजाव नमस्कारानाव थोनलि रा

कार्त्तिक मा

श्वेसिनः पूर्वजन्मया खसकनीमुना व. राक्षेसिनः थो धर्मदत्त ब्राह्मणा पातनमसकारणा नावः पुर्वजन्मया
वैकनावविले ॥ कलहउवाच ॥ हे ब्राह्मणा पुर्वजन्मसा जिगुनाम कलह धकं ॥ दुका एताना जिनाम जिना
सिय धूमधकं न्यनाव ॥ नारद उवाच ॥ थाधिनप्रकारणा नारद नष्ट धुराया पातन तात कनावविले
नारक्षेसिया त्वन्यनाव ॥ धर्मदत्त ब्राह्मणानमहा आचार्य नायाव न्यनो ॥ हे राक्षेसि पुर्वजन्मसद्वन
याय या नान आमथ्य जुलो छन जातु ॥ थो विस्तार छन जित कने मास्त धकं धर्मदत्त ब्राह्मणान न्यन
कलहउवाच ॥ कलहन विंति यात ॥ हे ब्राह्मणा पुर्वजन्मस सो राधनगरस भिद्युनाम ब्राह्मणा कि मवा
स्त्रिगुनाम कलह धका जिनातिभया करुथिया जिपुहवन असया सो जिनाम या ना कलह
या न्यायात सामे सो हो मन मया ना दुं सा कव नुदव सामे पुहय यात मन कुस्य जिनाम को नया किं सुह

॥ राम ॥

४४

ना

यच्चक्राजुकोयाय जिननयागनेयचमुजुध थाथिनतहून जिभातयात दुखविद्यावचोनाव जिगुतोभाय
 खनाय जिपुरुषन मेवविवाहयानाव जिविषनयाव प्रोतात्यागयाना थाथिनवेलस जित यमउतनेज
 मराजायाथासयन चिनाय पुनेकशायात अनेकसास्तिंयात थोराजा स्मेतंजयाव चित्रगुप्तयोथास य
 नाव थोसराजानन्यनो हेचित्रगुप्त थाया सुकर्मउला कुकर्महु छनसोयाव विवधकंधायाव थोनोति
 चित्रगोपीन मिलालसोयाव धाले ॥ चित्रगुप्तउवाच ॥ चित्रगुप्तनेधंछले हेजमउतलो सुकर्मधयाग
 जोधुमउउकोंकुकर्मजकसव थधपुरुषयात मनकुस्यथमंजक नयावचोनीथोमिसामाहापापिदथुका
 धकंधायाव रुधसा जन्मजयावचोन फेरिगुर्निजन्मविवधयाव सुगर्निजन्मविलं फेरिराक्षसियाजन्मविध
 धकंधायाव राक्षसियाजन्मविद्या भजिपुरुषयात मनकुस्यथमन ठुकोनयाव पुरुषसदोका लौकलहर्ष

कार्तिक मा ॥ यानाव अहोरात्रो वचन माने मयानाव चोना थोतेन यायापन राक्षेति जुयाव जन्म यात्रा ॥ कलहउ वाच
 हेवापगा भिन्न थोते याय या नाया फलन सदाकावै त्रिपिपाकं चो न्यमाल नयधातां ॥ १ ॥ युवावे मजुल र्थ
 सचायाव दक्षिणादितावे ये वेनितीर्थ स लंघतो नेध कवना न सिव दुता वि धु दुत यनी से न लंघतो ने मवि
 ल थाथिन डुरव न याव जि ३ जन्म वन आवजि भाग्यन छिमि सयात मे दजुलो छिक्कल न ह्या गुगुलसि
 यात्रलन मार्चन याना न पुर्व जन्म सिधे या ना या पया डको वैति य माल आव राक्षेति जन्म गदे दुदे जये
 धकं धाया थो राक्षसे या वचन थाथिन त हू त्व न्य नाव धर्म दत्त ब्राह्मणान भति चावे ल स विचार या नाव रु
 ल ह्या थास आशा दय कल ॥ ॥ इति श्री य प्रपुराणे कार्तिक माहात्म्ये कलहउ न्यति नाम स्थोत्रे क
 विसो ध्याय ॥ १८ ॥ धर्म दत्तो वाच ॥ फेरि धर्म दत्त ब्राह्मणान आशा दय कल ॥ हे राक्षसि नी न महाया

॥ राम ॥

४५

पिरव व अगुका शा न भि न या ना धर्म वा मो ला वि या व थो ध म या पुं न्य न छ न रा क्षे सि या ज न्म दु रो त छ न
वि रा य घ ना व जि व श क रू णा द तो ५ जि न का र्ति क या ध र्म वि य भु पुं न्य न छ न ग्रा श्चि न पु रि ऊ र्ध व थो का
र्ति क व्र त ध या गु ५ को व्र त सं श्रे ष्ठ र व ध क फो र्ध र्म द न्त ब्रा ह्म ण न तु ल सि या म न्द्र या ना व लं च न रा क्षे
सि या स्र स लं च न हा या व विलं रा क्षे सि रु प तो ल ता व दि त्य स्त्री थं ते ज द या ध त्री मा हा दे व या थं रु प
कु लं रा क्षे सि नी ल न स रु प तो ल ता व दे व ता या स रु प जु व र च ना व म हा रु र्व मा न्धु र्गा व थो ब्रा ह्म ण या न
न म स्वा र्था ना व हे ब्रा ह्म ण जि भा ग्य न छ ल पो ल या न भे द जु ल जि त्थ थि न स रु प जु य द तो छ ल पो ल
सा क्षा त पर मे स्वर ध के रा क्षे सि नी लु सि ण्ण या व चो न वे ल स आ का म वा णि वि ष्णु या रु त प नी सा वि मा
न स चो ना व व्र व गु वि ना व सो या व थो वि मा न स व्र व स तु र व ध कं पु रा य सि ला मु सि ला ज य वि ज य

कार्त्तिक मा ॥

ध्यात्वा त्रयसरासहितं युवा व ध्यात्वा धर्मदत्तं ब्राह्मणं कलहं चोत्तमं तथा च धर्मद
त्तं ब्राह्मणं यात ॥ साक्षात् विश्वं धर्मं नमस्कारं प्रनामयाना व थो ब्राह्मणं व विश्वं यातुं पत्नी सया ॥
तथा लं ॥ विश्वं युतो वाच हे धर्मदत्तं ब्राह्मणं ॥ हे भासा साधु युवा व श्रीपरमेश्वरि या पुत्रा या व युवा
व परमेश्वरं हतया त त्वना व जितं तो व यु य धुन ॥ छन वा ल रवे न त्यं कार्त्तिक क का वत धर्म या ना व कलह
यां उ हार या य धु कल थो रा क्षे सि नी या स य ज न्य नि त्यं या ना व व ग आ श्रित य नी मो च न या तं
छन परमेश्वरि या ना म क या क पु त्रा या ना या पु ण्य न श्री परमेश्वर या रु क म जु व ग त्व व छन त य ने
धर्म थो विमान हल हे धर्मदत्तं ब्राह्मणं ॥ द्वि ति न कार्त्तिक क या धर्म दत्त या त म त च्या ना व पु त्रा भ क्ति या
ना या फल न श्री सु र्य या र्थे स रू पु ज ले कार्त्तिक म तु ली सि या त पू ज या ना फल न विश्व या थं स रू

॥ राम ॥

४६

वैकुण्ठो थो कलह सं नी छ न त्वा भु इ हे धर्म दत्त वा सता छपनी २ स या तं वैकुण्ठ स च यजु ल ॥ कि
पनी स भ्र व न क्षत्र या ना य क उ या व चो ने मा ल आ प र मे श्व र का ना म मा त्र स स म्पु र्ण भु क्ति पु क्ति या
उ उ उ यी व छ न का र्ति या ध र्म या ना या फ ल न को रि दु इ व र्ष स म्प वे कू रा ठ स चो ने द त थो नी ल थो द
थो स सूर्य वं सि द स र थ रा जा ज्ञ या व ज न्म उ इ ॥ त न पु त्र ज्ञ या व प र मे श्व र ज न्म ज्ञ ल व इ व छ न या ना
ध र्म या फ ल न छ न या ना का र्ति ज्ञ त या सि त व ध न म व ता दु म ड थो ज्ञ त न आ प र मे श्व र सं तु छ छ ग ल म
जु क्ष न का र्ति क या ज्ञ त या यी व थो स या तं ध र्म दत्त वा स ता न अ जं व या वे कू या व वे कू रा ठ स वा स ला त थो
थं थो व त था क ल या त वि ह्नु लो क स चो ने द यी व ध कं थ थान श का रणा प र मे श्व रा स त्प भा भा या त क
न ध कं ना र द्मु नी न द थु रा जा या त द ता त आ ज्ञा ज्ञ या व विल थो क था चित्त ला इ न्ये नी व क नी व थो म

नारिकः ॥ ना ॥

नुष्णयातः ॥ कुलउद्यारुपाववेकालसरासदयाव ॥ १ ॥ इति श्रीपद्मपुराणे कार्तिकमाहात्म्या
रुद्रसम्भामासम्वादे वैकुण्ठगमने नाम चत्विर्थाध्यायः ॥ २० ॥ इति सम्पत् ॥ १९२५ नेपासीसम्पत्
२८९ वैवस्वतः ॥ प्रणिपदा ॥ पूर्वकारुणीनक्षत्र ॥ धृतियोग ॥ शनैश्चरवार ॥ संपूर्णलीषानं ॥ पादश्रीलीषानं शास्त्रनादश
लिषीतमया यदि सुदोषाभुदोषासंदोषोनदियने ॥ इति लहेपाकालसुप्तकोनधीजोतिषिकिर्निमाधवजोमिन
श्रीकार्तिकमाहात्म्यमुक्तादयकातपासुननंलोभयापमडलोभयासाभिरुयूपयुजुल

॥ राम ॥

४७

